

ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ
բնակավայրի Գ. Նարեկացու փողոց հասցեում
նախատեսվող բժշկական կենտրոնի կառուցման

ՇՄԱԳ հաշվետվություն

2025թ. օգոստոս

**ՀՀ ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶԻ ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՇՏԱՐԱԿ
ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԻ Գ. ՆԱՐԵԿԱՅՈՒ ՓՈՂՈՑ ՀԱՍՑԵՈՒՄ
ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ**

**ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
(ՇՄԱԳ) ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**

Կատարող՝

«Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ տնօրեն՝

Մ. Թևոսյան

Երևան, 2025թ.

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ՇԿ	Շինարարության կապալառու
Բ/Կ	Բժշկական կենտրոն
ԲՀՏ	Բնապահպանության և հանքարդյունաբերության տեսչություն
ՇՄՍԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա և սոցիալական ազդեցության գնահատում
ԲՍԿՊ	Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլան
ԱԱՇՄ	Առողջություն, անվտանգություն, շրջակա միջավայր
ԻԳ	Իրականացնող գործակալություն
ՏԻՄ	Տեղական ինքնակառավարման մարմին
ՇՄՆ	Շրջակա միջավայրի նախարարություն
ՍԿ	Սպասարկման (շահագործման) կապալառու
ԾԱԱ	Ծրագրի ազդակիր անձինք
ՖՄՌ	Ֆիզիկական մշակութային ռեսուրսներ
ԱՊՄ	Անհատական պաշտպանության միջոցներ
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՊՈԱԿ	Պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
ՄԼԿ	Մաքսային և լոգիստիկ կենտրոն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	6
2.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ	6
3.	ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ	7
3.1.	ՀՀ ազգային օրենսդրությունը	7
3.2.	Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությունը միջազգային նապահպանական կոնվենցիաներին	13
3.3.	Վարչական (կազմակերպական) շրջանակը	15
4.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՏԱՐԱԾՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	18
5.	ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	24
5.1.	Աշխարհագրական դիրքը և ռելիեֆը	24
5.2.	Մեյամիկա և երկրաբանություն	25
5.3.	Հիդրոերկրաբանություն	28
5.4.	Կլիմա և օդային ավազան	28
5.5.	Մթնոլորտային օդ	31
5.6.	Աղմուկ և թրթռում	32
5.7.	Ջրային ռեսուրսներ	33
5.8.	Հողային ռեսուրսներ	34
5.10.	Բուսական և կենդանական աշխարհ	35
5.10.1	Կենդանական և բուսական աշխարհ	35
5.11.	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ	36
5.12.	Պատմամշակութային հուշարձաններ	37
5.13.	Բնության հուշարձաններ	37
5.14.	Սոցիալական և մշակութային ռեսուրսներ	39
6.	ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ	43
6.1.	Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը	43
6.2.	Տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ	44
6.3.	Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը	49
7.	ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ	49
7.1.	«Ոչ մի գործողություն» այլընտրանքային տարբերակ	49
7.2.	Ծրագրի առավելությունները	50
8.	ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ	50

8.1. Զուր.....	51
8.2. Հողային աշխատանքներ.....	52
8.3. Օգտագործվող նյութեր.....	52
9. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ.....	53
9.1. Շինարարական փուլի ազդեցությունը և մեղմող միջոցառումները	53
9.1.1. Օդային ավազան.....	53
9.1.2. Ջրային ավազան.....	56
9.1.3. Թափոնների կառավարում	57
9.1.4. Հողային ռեսուրսներ	57
9.1.5. Կենսաբազմազանություն.....	57
9.1.6. Պատմամշակութային հուշարձաններ.....	58
9.1.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ	58
9.1.8. Արտակարգ իրավիճակներ.	58
9.1.9. Աղմուկ և թրթռում	59
9.1.10. Սոցիալական ազդեցությունների մեղմացումը շինարարության փուլում	60
9.1.11. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն	60
9.1.12. Հակահրդեհային միջոցառումներ.....	61
9.1.13. Սանիտարահիգիենիկ և սանիտարահամաճարակային նորմեր	62
9.1.14. Բարեկարգում և կանաչապատում	63
9.2. Բնապահպանական ազդեցությունները և դրանք մեղմող միջոցառումները բժշկական կենտրոնի շահագործման փուլում	63
9.2.1. Օդային ավազան.	63
9.2.2. Ջրային ռեսուրսներ.....	63
9.2.3. Թափոնների կառավարում	63
9.2.4. Հողային ռեսուրսներ	63
9.2.5. Կենսաբազմազանություն.....	64
9.2.6. Աղմուկ.....	64
9.3. Սոցիալական ծրագիր.....	64
10. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ.....	64
11. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ	66
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ. ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ	67

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ	83
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3՝	85

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ձեռնարկող	«ԱՐՄՍՏՐՈՅ» ՍՊԸ
Ձեռնարկողի իրավաբանական հասցեն	ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք. Սիսիան, Ա. Մանուկյան 15
Էլեկտրոնային հասցե	armshin_ltd@mail.ru info.consecoard.am
Նախատեսվող գործունեության անվանումը	ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ բնակավայրի Գ. Նարեկացու փողոց հասցեում նախատեսվող բժշկական կենտրոնի կառուցում (քաղաքաշինական գործունեության օբյեկտների կառուցում՝ 1500 քմ և ավելի վերգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով կամ 2000 քմ և ավելի ստորգետնյա ամենամեծ կառուցապատման մակերեսով («Բ» կատեգորիա», Կետ 8, քաղաքաշինության բնագավառ, ենթակետ՝ ա))
Նախատեսվող գործունեության նպատակը	Աշտարակի բժշկական կենտրոնի կառուցում
Նախատեսվող գործունեության իրականացման վայրը	ՀՀ Արագածոտնի մարզ, Աշտարակ համայնք, Աշտարակ բնակավայր, Գ. Նարեկացու փողոց
ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակող	«Քոնսեկոարդ» ՍՊԸ
Պետական ռեգիստրի գրանցման համարը	88.110.00902
Գրանցման տարեթիվը	22.05.2006

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Նախատեսվող բժշկական կենտրոնը կառուցվելու է սեփականության
իրավունքով «Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ին պատկանող հողամասում,
որը գտնվում է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ բնակավայրի
Գ. Նարեկացու փողոց հասցեում: Տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 0.88255 հա
(սեփականության վկայականը ներկայացված է Հավելված 2-ում): Շինության
տեղադիրքը համապատասխանեցված և հարմարեցված է արդեն իսկ գոյություն
ունեցող և նոր կառուցվող մասնաշենքերին: Նախատեսվում է, որ բժշկական կենտրոնը

կունենա մեկ ստորգետնյա և չորս վերգետնյա հարկեր: Շինությունը բաղկացած է լինելու երկու մասնաշենքից: Երկրորդ՝ վարչական փոքր մասնաշենքը գլխավորին է միանալու երկրորդ հարկից շենքին միացնող կամրջով: Մանրամասները ներկայացված են սույն հաշվետվության 6-րդ բաժնում (նախատեսվող գործունեության բնութագիրը):

Ներկայումս, նշված տարածքում գործունեություն է իրականացվում «Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ն: Տարածքում առկա են որոշ շենք-շինություններ, որոնք Ծրագրի իրականացման շրջանակներում որոշակիորեն կապամոնտաժվեն: Տարածքը գտնվում է Աշտարակ բնակավայրի կենտրոնական մասում (Աշտարակի համայնքապետարանի մոտ 800մ դեպի հարավ-արևմուտք), որտեղ հարևանությամբ առկա են նաև բնակելի շենք-շինություններ: Գործունեության ընթացքում հարակից բնակելի տների վրա հնարավոր բացասական ազդեությունները բացառելու կամ նվազեցնելու նպատակով մշակվել են մեղմացնող միջոցառումներ, որոնք ներկայացված են սույն հաշվետվության Հավելված 1-ում (ԲԿՊ):

3. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

Սույն գլուխը ներկայացնում է նախատեսվող գործունեությանն առնչվող շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունը կարգավորող ազգային և միջազգային իրավական և մեթոդական փաստաթղթերը, ներառյալ բնապահպանական քաղաքականությունը, շրջանակային և ճյուղային օրենսդրական ակտերը՝ հողային հարաբերությունների, առողջության և անվտանգության հարցերով:

3.1. ՀՀ ազգային օրենսդրությունը

Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն

Ըստ ՀՀ Սահմանադրության (ընդունվել է 1995թ., փոփոխվել 2005 և 2015 թվականներին) 10-րդ հոդվածի՝ «Պետությունն ապահովում է շրջակա միջավայրի պահպանությունը և վերականգնումը, բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործումը»:

Հոդված 33.2-ով սահմանված է որ. «Յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի ապրելու իր առողջությանը և բարեկեցությանը նպաստող շրջակա միջավայրում, պարտավոր է անձամբ և այլոց հետ համատեղ պահպանել և բարելավել շրջակա միջավայրը»:

1991 թվականից առ այսօր ավելի քան 25 օրենսգրքեր և օրենքներ են ընդունվել, որոնք կարգավորում են շրջակա միջավայրի հետ կապված իրավահարաբերությունները:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և պաշտպանության մասին համապատասխան ազգային օրենքը հետևյալն է.

✓ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ Օրենք (հունիսի 21, 2014): Սույն հաշվետվությունը մշակվել է համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման եվ փորձաքննության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին (մայիսի 3, 2023) օրենքի դրույթների և պահանջների:

Կարևոր է նաև հաշվի առնել բնապահպանական որոշոր կարգավորող հետևյալ իրավական ակտերը.

➤ «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքը (1991, թարմացված 2006-ին),

➤ ՀՀ բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգությունն ապահովող օրենք (1992),

➤ «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին օրենք» (1994 թ., վերջին փոփոխությունը՝ 2022թ.),

➤ «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք (1998),

➤ «ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001),

➤ «Հիդրոթերևութաբանական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքը (2001),

➤ «Բնապահպանական կրթության մասին» ՀՀ օրենք (2001),

➤ «Ընդերքի մասին օրենսգիրքը» (2002),

➤ «ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002),

➤ «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (2002),

➤ «Զրոգտագործողների միությունների և ընկերությունների մասին» օրենքը (2002),

➤ «Բնապահպանական վերահսկողության մասին» օրենք (2005),

➤ «Անտառային օրենսգիրքը» (2005),

➤ «Տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենք (1998),

➤ «Ավտոմոբիլային ճանապարհների մասին» ՀՀ օրենք (1996),

➤ «Զրի ազգային ծրագրի մասին» ՀՀ օրենքը (2006),

➤ «Հողի օգտագործման հսկողության և պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը (2008 թ.),

➤ «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2014 թ. նոյեմբերի 19-ի N 1325-N որոշում,

➤ «Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 71-Ն որոշում,

➤ «Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 72-Ն որոշում,

➤ «Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության եվ բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 31-ի N 781 որոշում,

➤ ՀՀ Առողջապահության նախարարի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները եվ նորմերը հաստատելու մասին հրաման,

➤ «Պատմության եվ մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման եվ օգտագործման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշում,

➤ «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին մերկայացվող պահանջները սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 2018 թվականի փետրվարի 8-ի N 108-Ն որոշում:

Գնահատման ընթացքում հաշվի են առնվել նաև բնապահպանական այլ օրենքների որոշ դրույթներ: Դրանք առնչվում են օդի պահպանությանը, մշակութային և պատմության հուշարձաններին, բուսական և կենդանական աշխարհներին, ջրօգտագործմանը, սեյսմիկ պաշտպանությանը, թափոններին, հիգիենային և աշխատողների պաշտպանությանը, ինչպիսիք են՝

Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգիրք

Հողօգտագործման և հողի աղտոտման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության Հողային օրենսգրքով (ընդունված 02.05.2001): Ելնելով օրենսգրքի պահանջներից ՀՀ կառավարության կողմից ընդունվել են “Հողերի ռեկուլտիվացմանը ներկայացվող պահանջների և ռեկուլտիվացման ենթակա՝ խախտված հողերի դասակարգման տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին” (29.05.2006 թիվ 750-Ն), “Հողերն աղտոտումից պահպանելու ընդհանուր պահանջների, հողն աղտոտող վնասակար նյութերի ցանկի և հողերի աղտոտվածության աստիճանի գնահատման տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին” (24.08.2006 թիվ 1277-Ն), “Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հուլիսի 20-ի թիվ 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին” (02.11.2017 թիվ 1404-Ն), ինչպես նաև 02.11.2017 N1404-Ն որոշումները:

ՀՀ Կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի «Ռեկուլտիվացիոն աշխատանքների նախահաշվային արժեքների հաշվարկման և վերահաշվարկման կարգը» ընդունվել է ՀՀ փոխվարչապետի N1352-Ն հրամանով:

Հայաստանի Հանրապետության ընդերքի մասին օրենսգիրք

ՀՀ տարածքում ընդերքօգտագործման սկզբունքներն ու կարգը, ընդերքն օգտագործելիս բնությունը և շրջակա միջավայրը վնասակար ազդեցություններից պահպանության խնդիրները, աշխատանքների կատարման անվտանգության ապահովման, ինչպես նաև ընդերք օգտագործման ընթացքում պետության և անձանց իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության 2011թ. նոյեմբերի 28 ընդերքի մասին օրենսգրքով:

Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսգիրք

Սույն օրենսգիրքը ընդունվել է 2004 թվականի նոյեմբերի 9-ին, այն կարգավորում է կոլեկտիվ եւ անհատական աշխատանքային հարաբերությունները, սահմանում է այդ հարաբերությունների ծագման, փոփոխման եւ դադարման հիմքերն ու իրականացման կարգը, աշխատանքային հարաբերությունների կողմերի իրավունքներն ու պարտականությունները, պատասխանատվությունը, ինչպես նաեւ աշխատողների անվտանգության ապահովման ու առողջության պահպանման պայմանները:

Աշխատանքային պայմանագիրը համաձայնություն է աշխատողի եւ գործատուի միջեւ, կազմված համաձայն ածխատանքային օրենսգրքի, այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների հիման վրա:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք, խմբագրված՝ 03.05.2023թ. (ՀՕ-150-Ն)

Սույն օրենքը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման, անդրսահմանային ազդեցության գնահատման, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության, հանրության ծանուցման, հանրային լսումների իրականացման, պետական փորձաքննական եզրակացության տրամադրման, ուժը կորցնելու, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման, փորձաքննության եւ նախատեսվող գործունեության իրականացման գործընթացներում նախաձեռնողների իրավունքների ու պարտականությունների հետ կապված հարաբերությունները:

Օրենքը դասակարգում է գործունեության տեսակները ըստ ծավալների և ազդեցության մակարդակի՝ “Ա” և “Բ” կատեգորիաների: Կատեգորիաները որոշված են էլնելով գործունեության ծավալներից և շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության մակարդակից:

Փորձաքննությունն իրանացվում է մեկ փուլով՝ երկու հանրային լսումներով:

Առաջին հանրային լսումը կազմակերպվում է ազդակիր համայնքի կողմից: Հանրային լսումից և քննարկումից հետո, քննարկման նյութերը, ՇՄԱԳ հաշվետվությունը և օրենքով պահանջով այլ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվում են ՀՀ շրջակա մշավայրի նախարարություն:

“Ա” կատեգորիայի համար փորձաքննությունը տևում է 80 աշխատանքային օր, իսկ “Բ” կատեգորիայի համար՝ 40 աշխատանքային օր, որի ընթացքում կազմակերպվում են երկրորդ հանրային քննարկումները: Գործընթացի ավարտին տրվում է փորձաքննական եզրակացություն:

“Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման մասին” ՀՀ օրենք /12.12.1992թ./

Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման իրավական, տնտեսական եւ կազմակերպական հիմքերը, ինչպես նաեւ պետության կողմից նախատեսվող այն երաշխիքները, որոնք բացառում են մարդու օրգանիզմի վրա շրջակա միջավայրի վնասակար եւ վտանգավոր գործոնների ազդեցությունը եւ բարենպաստ պայմաններ ապահովում նրա եւ ապագա սերունդների կենսունակության համար:

«Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենք

Օրենքն ընդունվել է 1998 թվականի նոյեմբերի 11-ին:

Սույն օրենքը սահմանում է հուշարձանների պահպանության եւ օգտագործման բնագավառի իրավական հիմքերը: Այն կարգավորում է գործունեության ընթացքում ծագող հարաբերությունները:

Հոդված 15-ում ներկայացվում է Հուշարձանների և պատմական միջավայրի պահպանության ապահովման միջոցառումների համակարգը, այդ թվում հուշարձանների հայտնաբերումը և պետական հաշվառումը, հուշարձանների պահպանության գոտիների սահմանումը:

Հոդված 22-ում ներկայացվում է հուշարձաններ ներառող տարածքներում շինարարական և այլ աշխատանքների համար հողի հատկացումները, նախագծերի համաձայնեցումը և այդ աշխատանքների ընթացքում հուշարձանների պահպանության ու անվթարության ապահովումը:

Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի մասին օրենք

ՀՀ պետական քաղաքականությունը բնական բուսական աշխարհի գիտականորեն հիմնավորված պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և

վերարտադրության բնագավառում սահմանում է “Բուսական աշխարհի մասին” ՀՀ օրենքը (ընդունված 23.11.1999 թ.):

Հայաստանի Հանրապետության կենդանական աշխարհի մասին օրենք

ՀՀ տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը սահմանում է “Կենդանական աշխարհի մասին” ՀՀ օրենքը (ընդունված 03.04.2000թ.):

Այս օրենքների պահանջների կատարումը ապահովելու համար ՀՀ կառավարության կողմից 29.01.2010 թ. թիվ 71-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ կենդանիների կարմիր գիրքը և 29.01.2010 թ. թիվ 72-Ն որոշմամբ հաստատվել է ՀՀ բույսերի կարմիր գիրքը:

Հայաստանի Հանրապետության թափոնների մասին օրենք

Թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, հեռացման, ծավալների կրճատման և դրանց հետ կապված այլ հարաբերությունների, ինչպես նաև մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման իրավական և տնտեսական հիմքերը կարգավորվում են «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքով (ընդունված 24.11.2004):

ՀՀ բնապահպանության նախարարի 26.11.2006 թ. N 342-Ն հրամանով հաստատել է «ՀՀ տարածքում գոյացող արտադրության և սպառման թափոնների ցանկը»:

ՀՀ բնապահպանության նախարարի 25.12.2006 թ. N 430-Ն հրամանով հաստատել է «Ըստ վտանգավորության դասակարգված թափոնների ցանկը»:

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 6 մայիսի 2002թ. N 138 հրաման “Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում” N2-III – 11.3 սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին”

Նշված սանիտարական նորմերով սահմանվել են արտադրական, սպասարկման և այլ տեսակի գործունեության արդյունքում առաջացող աղմուկի ազդեցության մակարդակը և ցուցանիշները:

Առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներ:

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարարի 17 մայիսի 2006 թվականի N533-Ն հրաման “Աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական

շենքերում թրթռման (վիբրացիայի) հիզդիենիկ նորմերը ՀՆՆ 2.2.4-009-06 հաստատելու մասին

Հիզդիենիկ նորմերը սահմանում են թրթռման դասակարգումը, նորմավորվող չափորոշիչները, աշխատատեղում թրթռման սահմանային թույլատրելի մակարդակները ու բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման թույլատրելի մակարդակները:

3.2. Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությունը միջազգային նապահպանական կոնվենցիաներին

Հայաստանի Հանրապետությունը ստորագրել և վավերացրել է մի շարք միջազգային կոնվենցիաներ և արձանագրություններ՝ առաջինը ստորագրելով Ռամսարի կոնվենցիան 1993 թ.-ին՝ խոնավ տարածքների պահպանության մասին: Այս ծրագրի համար առանձնահատուկ կարևորություն ունի այն փաստը, որ ՀՀ-ն փոխարինել է նախկին ԽՍՀՄ սահմանումներով մշակված բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերը՝ ԲՊՄՄ չափորոշիչներին համապատասխան: Սույն ՇՄԱԳ հաշվետվությունը հիմնված է ԲՊՄՄ Կարմիր գրքերի վրա: Աղյուսակ 1-ում թվարկվում են համաշխարհային և տարածաշրջանային նշանակության բնապահպանական և մշակութային միջազգային այն կոնվենցիաներն ու համաձայնագրերը, որոնք ստորագրվել և/կամ վավերացվել են Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

Աղյուսակ 1: Միջազգային բազմակողմանի բնապահպանական համաձայնագրեր, որոնք ստորագրվել և վավերացվել են Հայաստանի Հանրապետության կողմից:

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
1	Միջազգային նշանակության խոնավ տարածքների, հատկապես՝ ջրլող թռչունների բնադրավայրերի մասին, (Ռամսար, 1971)	1993	1993	Որպես իրավահաջորդ անդամա կցվել է ՀՀ ԱԳՆ պահանջով, 1993 թ.	
2	Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա (Ռիո դե Ժանեյրո, 1992)	1993	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ
3	Կենսաբանական անվտանգության մասին կարթագենյան արձանագրություն (Կարթեգենյա, 2000)	2004	2000	2004	
4	Կլիմայի փոփոխության մասին ՄԱԿ-ի շրջանակային կոնվենցիա	1994	1992	1993	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվել է	Վավերացվել է	Մեկնաբանություն
	(Նյու Յորք, 1992)				
5	Կիոտոյի արձանագրություն (Կիոտո, 1997)	2005	1997	2002	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1993 թ
6	Մեծ հեռավորությունների վրա օդի անդրսահմանային աղտոտվածության մասին կոնվենցիա (ժնև, 1979)	1997	1979	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
7	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Անդրսահմանյան համատեքստում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին» կոնվենցիա (Էսպու, 1991թ.)	1997	1991	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
	«Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման մասին» արձանագրություն (Կիև 2003թ.)	2011	2003	2010	
8	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության մասին» կոնվենցիա (Շելսիևկի, 1992թ.)	1997	1992	1996	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
	Աղտոտիչների արտանետման և տեղափոխման ռեգիստրների մասին արձանագրություն (Կիև, 2003)		2003		
9	Անապատացման դեմ պայքարի մասին ՄԱԿ-ի կոնվենցիա (Փարիզ, 1994)	1997	1994	1997	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1997 թ
10	Վտանգավոր թափոնների անդրսահմանային փոխադրման և դրանց հեռացման նկատմամբ հսկողություն սահմանման մասին կոնվենցիա (Բազել, 1989)	1999	1989	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
11	Օզոնային շերտի պահպանության մասին կոնվենցիա (Վիեննա, 1985)	1999	1989	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
	Օզոնային շերտը քայքայող նյութերի մասին Մոնրեալի արձանագրություն (Մոնրեալ, 1987)	1999	1987	1999	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 1999 թ
12	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Շրջակա միջավայրի հարցերի առնչությամբ տեղեկատվության հասանելիության, որոշումներ ընդունելու գործընթացին հասարակայնության մասնակցության և արդարադատության մատչելիության մասին» կոնվենցիա (Օրհուս 1998թ.)	2001	1998	2001	
13	Միջազգային առևտրում առանձին վտանգավոր քիմիական նյութերի	2003	1998	2003	

	Կոնվենցիա կամ արձանագրություն. ընդունման օրն ու վայրը	Ուժի մեջ է մտել	Ստորագրվ ել է	Վավերա ցվել է	Մեկնաբանությու ն
	և պետտիցիոների վերաբերյալ նախնական հիմնավորված համաձայնության ընթացակարգի կիրառման մասին կոնվենցիա (Ռոտերդամ, 1998)				
14	ՄԱԿ-ի ԵՏՀ «Արդյունաբերական վթարների անդրսահմանային ազդեցության մասին» կոնվենցիա (Հելսինկի, 1992թ.)	1997	1992	1996	
	Ջրի և առողջության մասին արձանագրություն (Լոնդոն, 1999)				Վավերացման գործընթացում է
15	Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին Ստոկհոլմի կոնվենցիա (Ստոկհոլմ, 2001)	2004	2001	2003	
16	Շրջակա միջավայրի փոխակերպման տեխնիկական միջոցների ռազմական կամ այլ կարգի թշնամական օգտագործումն արգելելու մասին կոնվենցիա (Ժնև, 1976)	2002	1976	2001	Վերագրանցվել է ՄԱԿ-ում 2002 թ
17	Լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենսյա, 2000)	2004	2000	2004	
18	Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին կոնվենցիա (Փարիզ, 1972)	1993	1972	1993	Որպես իրավահաջորդ անդամակցվել է ՀՀ ԱԳՆ պահանջով, 1993 թ.
19	Էներգետիկ կանոնադրության պայմանագիր (Լիսաբոն, 1994 թ.)		1994		
	Էներգախնայողության և հարակից բնապահպանական ասպեկտների վերաբերյալ Էներգիայի կանոնադրության արձանագրություն (Լիսաբոն, 1994)		1994		
20	Բեռնի կոնվենցիա- Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին Եվրոխորհրդի կոնվենցիա (Բեռն, 1979)	2008	1979	2008	

3.3. Վարչական (կազմակերպական) շրջանակը

Այս բաժնում ներկայացված են նախագծի իրականացման մեջ ներառված
հիմնական մասնակիցները և ամփոփվում է դրանց դերը եւ պարտականությունները,
առաջնահերթ, բայց ոչ բացառապես բնապահպանական տեսանկյունից:

Իրականացնող գործակալություն (ԻԳ)

Ներկայացվող գործունեության պատվիրատու է հանդիսանում՝ ՀՀ Քաղաքաշինության Կոմիտեն, որի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության Հրապարակ, Կառավարական տուն 3:

Մասնավորապես ՇՄԱԳ շրջանակներում, ԻԳ-ն պատասխանատու է լինելու ամբողջ նախագծի իրականացման մոնիթորինգի համար, որը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով՝

➤ Հետևել, որ բնապահպանական կառավարման պլանի բոլոր պահանջները՝ (ներառյալ բնական միջավայրի պահպանության պլանավորումը և մեղմացնող միջոցառումները), կապված նախագծի իրականացման հետ, պատշաճորեն ներառվեն ծրագրի մրցութային փաստաթղթերի մեջ:

➤ Հետևել, որ բոլոր անհրաժեշտ թույլտվությունները և/կամ համաձայնությունները, որոնք պահանջվում են համապատասխան կառավարական մարմինների կողմից, կառուցողը ստանա նախքան նախագծի շրջանակներում որևէ շինարարական աշխատանքների մեկնարկը:

➤ Համոզվել, որ կառուցողները (կապալառուներ) լիարժեք կերպով պատկերացնում են իրենց պարտականությունները՝ շրջակա միջավայրի պահպանության խնդիրների մեղմացման հարցում՝ կապված ԲԿՊ իրականացման ընթացքում աշխատակազմի հավաքագրման և վերապատրաստման հետ:

➤ Կառուցողի կողմից ԲԿՊ իրականացման մոնիթորինգ, համաձայն մոնիթորինգի պլանի:

Շինարարական Կապալառու (ՇԿ)

Նախատեսվող բժշկական կենտրոնը կառուցելու է շինարարական կապալառու ընկերությունը:

Կառուցողը պատասխանատու է բնապահպանական կառավարման համար, որը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով՝

- համապատասխան օրենքների, կանոնակարգերի եւ ստանդարտների պահանջների ապահովում
- անհրաժեշտ թույլտվությունների եւ / կամ համաձայնությունների ձեռք բերում
- իրականացնել մեղմացնող միջոցառումներ՝ շինարարական փուլի ազդեցությունները նվազեցնելու համար
- ապահովել բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանի միջոցառումների իրականացումը
- հետևել, որ պահպանվեն առողջության և անվտանգության պահանջները:

ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն

ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարությունը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված իր իրավասությունների սահմանում իրականացնում է շրջակա միջավայրի՝ մթնոլորտի, ջրերի, հողերի, ընդերքի, կենդանական ու բուսական աշխարհի, բնության հատուկ պահպանվող տարածքների վրա վնասակար ներգործությունների կանխարգելման կամ նվազեցման, ինչպես նաև բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործման ու վերականգնման պետական քաղաքականության ձևավորումն ու կառավարումը:

Նախարարությունն իր պարտականությունները կատարում է աշխատակազմի և առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով:

ՇՄՆ իրականացնում է գործառույթներ մի քանի առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով.

✓ Նախատեսվող գործունեության բնապահպանական փորձաքննության ընթացակարգը իրականացվում է “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն” ՊՈԱԿ կողմից:

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը ՀՀ գործադիր իշխանության հանրապետական մարմին է, որը մշակում և իրականացնում է ՀՀ կառավարության քաղաքականությունը, էներգետիկայի եւ բնական պաշարների կառավարման բնագավառում:

Նախարարությունն իր պարտականությունները կատարում է աշխատակազմի և առանձնացված ստորաբաժանումների միջոցով.

- Օգտակար հանածոների պաշարների գործակալություն,
- Ընդերքի տրամադրման գործակալություն,
- Էներգետիկայի պետական տեսչություն,
- Ընդերքի պետական տեսչություն,
- Ջրային տնտեսության պետական կոմիտե:

ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմին

ՀՀ բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը ստեղծվել է համաձայն «Տեսչական մարմինների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի պահանջների ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի բնապահպանական պետական տեսչության և ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի ընդերքի պետական տեսչության հիման վրա: Բնապահպանության և ընդերքի տեսչական մարմինը իրականացնում է վերահսկողական և (կամ) օրենքով սահմանված այլ գործառույթներ, ինչպես նաև կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ շրջակա միջավայրի պահպանության, բնական ռեսուրսների օգտագործման, վերարտադրության և

ընդերքօգտագործման բնագավառներում՝ հանդես գալով Հայաստանի
Հանրապետության անունից:

Առողջապահության նախարարություն

Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը
գործադիր իշխանության հանրապետական մարմին է, որը մշակում է իրականացնում
է առողջապահության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության
կառավարության քաղաքականությունը:

Նախարարության կազմում գործում են.

Աշխատակազմի մասնագիտացված ստորաբաժանումները.

- Բժշկական օգնության քաղաքականության վարչություն,
- Մոր և մանկան առողջության պահպանման վարչություն,
- Դեղորայքային քաղաքականության և բժշկական տեխնոլոգիաների
վարչություն,
- Հանրային առողջության բաժին,
- և այլն:

4. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՏԱՐԱԾՔԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Աշտարակի բժշկական կենտրոնը նախատեսվում է կառուցել ՀՀ Արագածոտնի
մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ բնակավայրի Գ. Նարեկացի փողոց հասցեում:
Ըստ սեփականության վկայականի տարածքը զբաղեցնում է 0.88255 հա մակերես: Այն
գտնվում է Աշտարակ բնակավայրի կենտրոնական մասում, Աշտարակի
համայնքապետարանից մոտ 800մ դեպի հարավ-արևմուտք, Մ-3 և H-19
ճանապարհների հատումից (խաչմերուկից) մոտ 300 մ հեռավորության վրա:

Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ պետական գրանցման վկայականի՝ հողի
նպատակային նշանակությունը բնակավայրերի է, գործառնական նշանակությունը՝
հասարակական կառուցապատման:

**Հողատարածքի մակերեսը և կադաստրային ծածկագիրը ներկայացված են
ստորև.**

Աղյուսակ 2: Տեղամասի տվյալները

N	Բնակավայր	Կադաստրային ծածկագիր	Մակերես (հա)
1	Աշտարակ	02-001-0221-0200	0.88255

Շինության տեղադիրքը համապատասխանեցված և հարմարեցված է արդեն իսկ գոյություն ունեցող և նոր կառուցվող մասնաշենքերին: Նախատեսվում է, որ բժշկական կենտրոնը կունենա մեկ ստորգետնյա և չորս վերգետնյա հարկեր: Շինությունը բաղկացած է լինելու երկու մասնաշենքից: Երկրորդ՝ վարչական փոքր մասնաշենքը գլխավորին է միանալու երկրորդ հարկից շենքին միացնող կամրջով: Մանրամասները ներկայացված են սույն հաշվետվության 6-րդ բաժնում (նախատեսվող գործունեության բնութագիրը):

Աշտարակի բժշկական կենտրոնի նպատակային նշանակությունը.

Աշտարակ քաղաքում բժշկական կենտրոնի կառուցումը միտված է հանրային առողջապահական համակարգի զարգացմանն ու մատակարարվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը: Կենտրոնի կառուցման հիմնական նպատակային ուղղություններն են՝

- **Առողջապահական ծառայությունների հասանելիության բարելավում:** Նոր բժշկական կենտրոնը կծառայի Աշտարակ քաղաքի և հարակից բնակավայրերի բնակիչներին՝ ապահովելով որակյալ և ժամանակակից բուժսպասարկում տեղում, առանց մայրաքաղաք մեկնելու անհրաժեշտության:
- **Բուժսպասարկման որակի բարձրացում:** Կենտրոնը կկահավորվի ժամանակակից սարքավորումներով և կաշխատի որակավորված մասնագետների ներգրավմամբ՝ ապահովելով կանխարգելիչ, ախտորոշիչ և բուժական համալիր ծառայություններ:
- **Առողջապահական ենթակառուցվածքների զարգացում մարզում:** Շենքի և հարմարությունների նորարարական նախագծումն ու իրականացումը կնպաստի մարզային առողջապահական համակարգի բարելավմանը և ենթակառուցվածքների արդիականացմանը:
- **Հասարակական առողջության պահպանում և ամրապնդում:** Կենտրոնը կծառայի ոչ միայն որպես բուժօգնություն, այլև՝ որպես առողջ ապրելակերպի խթանման, պատվաստումների կազմակերպման և հանրային առողջության վերաբերյալ իրազեկման հարթակ:
- **Աշխատատեղերի ստեղծում և համայնքային զարգացում:** Կենտրոնի գործարկումը կստեղծի նոր աշխատատեղեր՝ բժշկական և տեխնիկական անձնակազմի համար, ինչն էլ իր հերթին կխթանի համայնքի սոցիալ-տնտեսական ակտիվությունը:

Տարածքին մոտ կան բնակելի շենք-շինություններ, որոնց վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները բացառելու նպատակով մշակվել են

համապատասխան միջոցառումներ, ներկայացված են սույն հաշվետվության ԲԿՊ-ում:

Տարածքում և դրա հարևանությամբ չկան ջրային աղբյուրներ (գետեր, լճեր), ինչպես նաև պատմամշակութային արժեք ներկայացնող հուշարձաններ: Տարածքը պատակնում է «Աշտարակ բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ին և օգտագործվել է երկար ժամանակ, ուստի մեծապես ենթարկված է մարդածին ազդեցության:

Տարածքում չեն արձանագրվել ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներ և ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ:

Տեղանքի աշխարհագրական կոորդինատներն են՝

- N1 – լայնություն՝ 40°17'31.65" (հյուսիսային), 44°21'11.15" (արևելյան) – դեպի արևելք
- N2 – լայնություն՝ 40°17'35.13" (հյուսիսային), 44°21'13.57" (արևելյան) – դեպի հյուսիս
- N3 – լայնություն՝ 40°17'34.55" (հյուսիսային), 44°21'17.14" (արևելյան) – դեպի արևմուտք
- N4 – լայնություն՝ 40°17'32.15" (հյուսիսային), 44°21'16.23" (արևելյան) – դեպի հարավ

Տարածքի իրադրային սխեման, գլխավոր հատակագիծը և կադաստրային քարտեզը ներկայացված են ստորև.

Պատկեր 1: Նախատեսվող գործունեության տարածքի իրադրության սխեման

Պատկեր 2: Գլխավոր հատակագիծ

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՍՏԻ ՄԱՐԶԻ ԱՇՏԱՐԱԿԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

93.1

Տեխնիկական ցուցանիշներ

Հողամասի մակերես

0.88255 hW

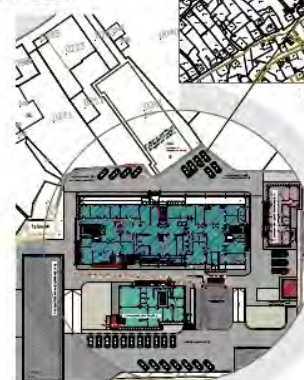
ԽՈՂԱՄԱՍԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՂ ԿԱԶՈՎՍԿԱՅԻՆ ՄԱԿԵՐԵՄ
Ներդրույալ բոլոր շինությունները, ոչ քաղաքական մակերեսներ %

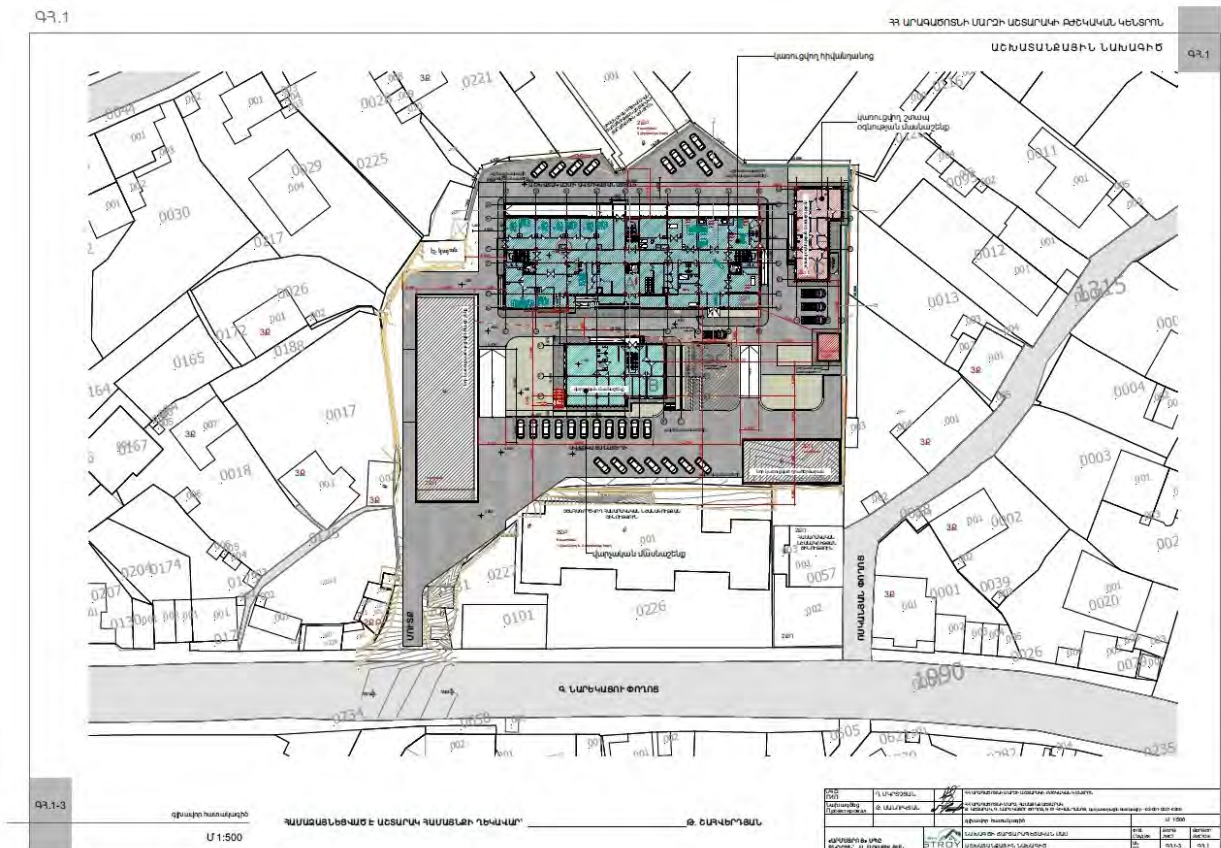
pu

կանաչապատ տարածք, ջրաթափանց մակերեսներ - %

Քննարկվող տարածքը գտնվում է ՀՀ ԱՐԱԳԱՇՈՏՆԻ ԱՄԲ, ՀԱՄԱՅՆՔ ԱՇՏԱՐԱԿ, Զ. ԱՇՏԱՐԱԿ, Գ. ՆԱՐԵԿԱՑՈՒ ՓՈՂՈՏ, N 61 ՀԻԿԱՆԴԱՆՈՑ հասցեում: Հողամասը գտնվում է բնակավայրերի հասարակական կառուցապատում գոտում. 0.88255 հա մակերեսով:

Կադաստրային ծածկագիր - 02-001-0221-0200

[illegible]

Պատկեր 3: Քարտեզ-սխեմա

5. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

5.1. Աշխարհագրական դիրքը և ռելիեֆը

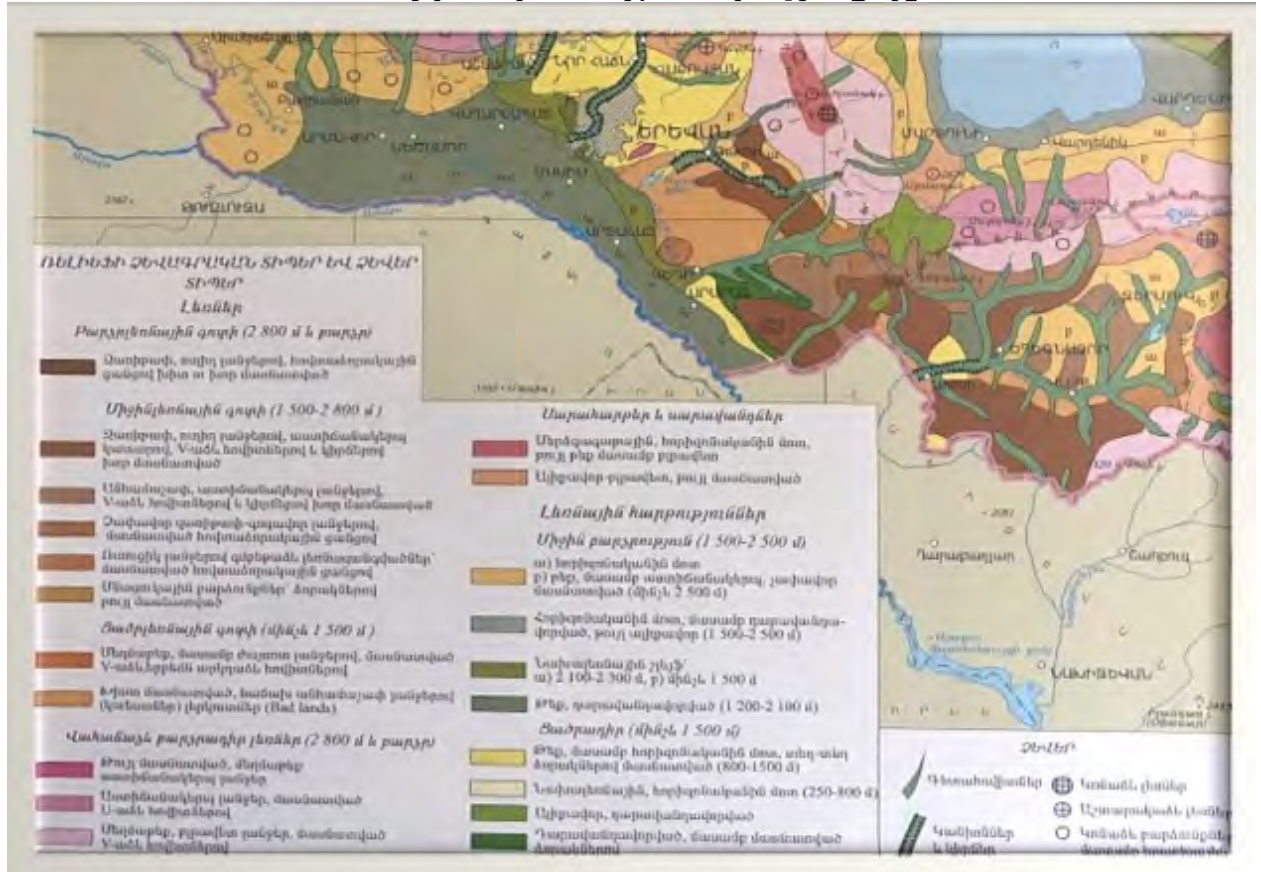
ՀՀ տարածքը զբաղեցնում է Հայկական բարձրավանդակի հյուսիս-արևելյան հատվածը, որը կազմված է ալպիական լեռների ձևավորման գործընթացների արդյունքում առաջացած երիտասարդ ալիքավոր լեռնաշղթաներից, որը կոչվում է Փոքր Կովկաս, ինչպես նաև հյուսիս-արևելքում տեղակայված հրաբխային կազմավորման զանգվածներից, որոնք կազմում են Հայկական հրաբխային բարձրավանդակի մի մասը (Արագած, Արա, Հատիս և Գեղամա են):

Հետազոտվող տարածքը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության արևմտյան մասում՝ Արագածոտնի մարզում և ընդգրկում է Քասախ գետի միջին հոսանքի հատվածները: Ներկայացված տարածքը գտնվում է ծովի մակերևույթից մոտ 1110մ բարձրության վրա (Աշտարակ բնակավայր):

Գեոմորֆոլոգիական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը մտնում է Արագած լեռան ստորին լանջերի մեջ: Գտնվում է Քասախ գետի ափին, ծովի մակերևույթից 1100 մ բարձրության վրա, Արարատյան դաշտի և Արագածի լեռնազանգվածի կենտրոնում, Երևան քաղաքից 13 կմ հյուսիս-արևմուտք:

Ռեկրեյի ձևագրական տիպը թեք է, մասամբ հորիզոնականին մոտ, տեղ-տեղ ձորակներով մասնատված (800-1500մ):

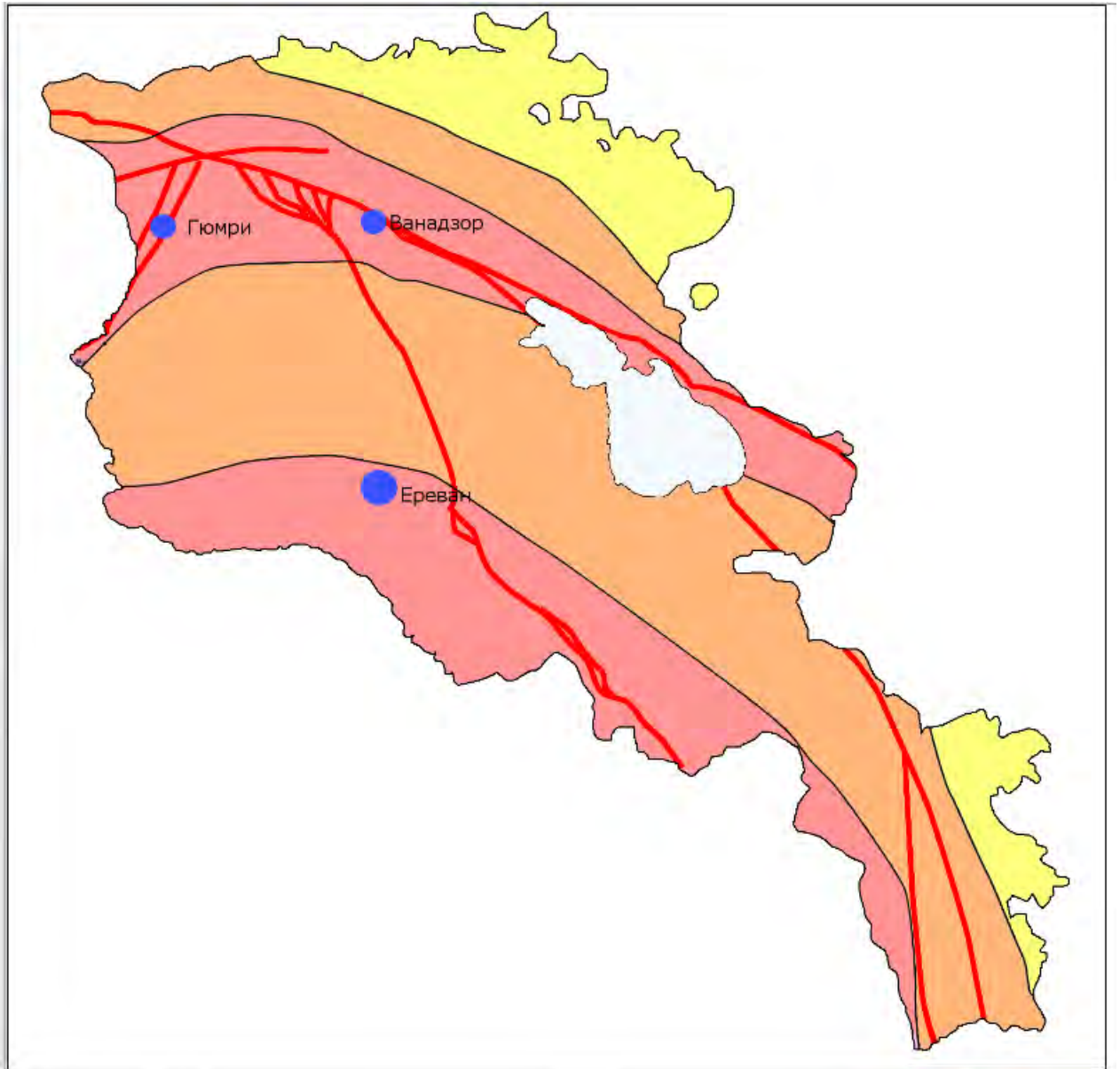
Պատկեր 4: Գործունեության տարածքի ռեփիկ

5.2. Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Ուսումնասիրվող տարածքի երկրաբանական կտրվածքում մասնակցում են Չորրորդականի հասակի լավաները, որոնք հիմնականում մերկանում են Քասախ գետի կիրճում, մնացած հատվածներում նրանք ծածկված են ոչ մեծ հզորության ժամանակակից առաջացումներով, որոնք ներկայացված են ավազակավերով, կավավազներով, խճային գրունտներով և գետի հունային մասերում գլաքարաձալաքարային նստվածքներով:

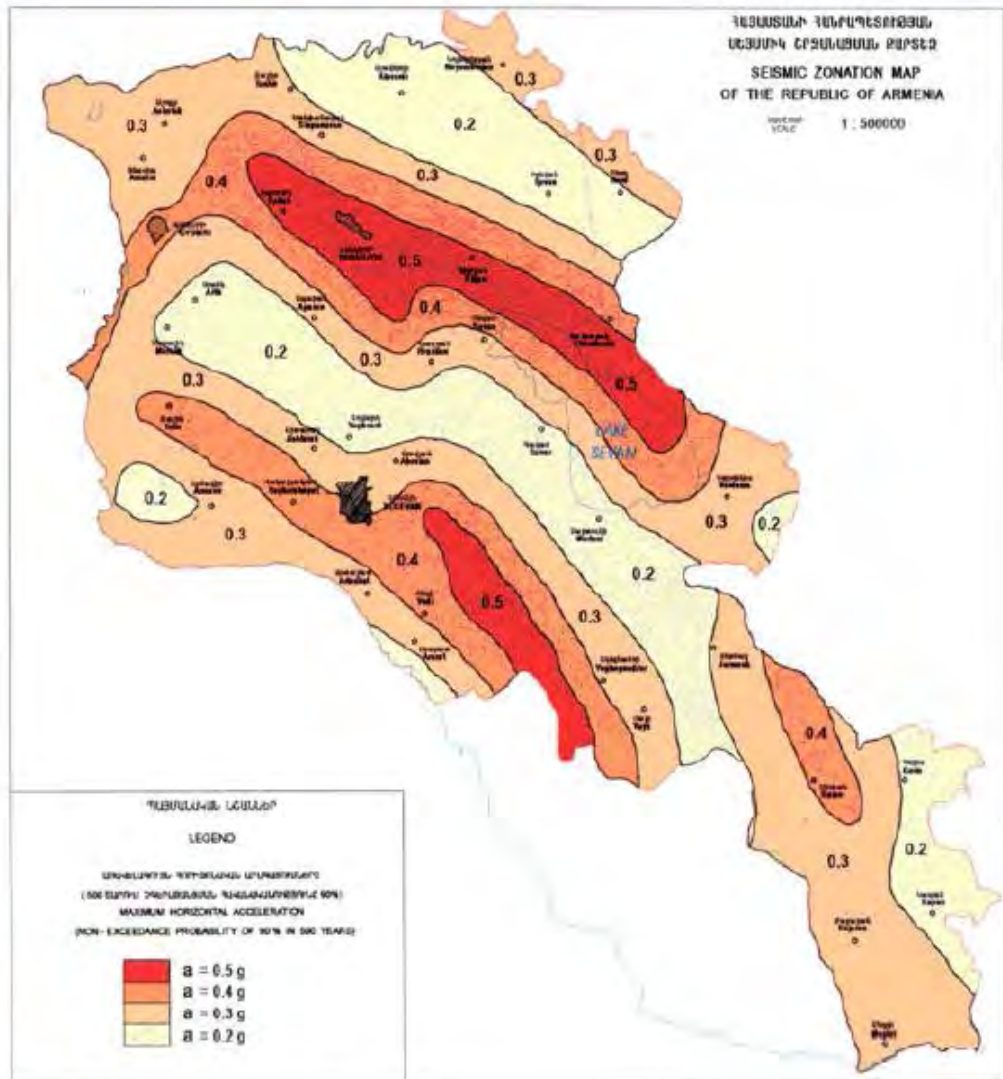
Պատկեր 5: Երկրկենդնի հիմնական խորքային բեկվածքները

Պատկեր 6: ՀՀ սեյսմիկ շրջանացման սխեմատիկ քարտեզը /նկարը վերցված է ՀՀ Պետական
վիճակագրական վարժության կայքից: $a=0.2g$, մինչև 3 բալ, $a=0.3g$, 3-ից 9 բալ, $a=0.4g$, 9 և ավելի բալ,
 $a=0.5g$, կործանարար երկրաշարժ/

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԵՑՍՄԻԿ ԵՐԶԱՆՑՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ
SEISMIC ZONATION MAP OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի 2020թ. դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված՝ ՀՀՇՆ II-20.04.2020թ. Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմերի սահմանված են չափանիշներ, համաձայն որի, ըստ ուժգնության աճող հաջորդականության առկա են՝ 1, 2, 3 սեյսմիկ գոտիներ, որոնց համար գրունտի հորիզոնական արագացման մեծությունը համապատասխանաբար՝ 300, 400 և 500 սմ/վրկ² է: Նույն հրամանի հավելվածում ներկայացված է ՀՀ բնակավայրերի ցուցակը ըստ սեյսմիկ գոտիների: Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է 1-ին սեյսմիկ գոտում: Հայցվող տարածքին վերագրվում է գրունտի հորիզոնական արագացում՝ $a=300$ սմ/վրկ², $A=0.3g$:

Պատկեր 7: Սեյսմիկ գոտիների քարտեզ

5.3. Հիդրոերկրաբանություն

Հիդրոերկրաբանական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքը համարվում է լավ ինֆիլտրացվող գոտի, որը հանդիսանում է մթնոլորտային տեղումների հիմնական մասի տեղափոխումը ճեղքավորված լավաների միջոցով դեպի արարատյան ստորգետնյա ջրավազան: Տեղամասում ստորերկրյա ջրեր չեն բացահայտվել: Տվյալ տարածքի հիդրոերկրաբանական պայմանները հիմնականում բարենպաստ են:

Ուսումնասիրվող տարածքում բացակայում են ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթները ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, ինչպես նաև ինժեներաերկրաբանական պայմանները բարենպաստ են շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

5.4. Կլիմա և օդային ավազան

Կլիմայական բնութագրի համար հիմք է ծառայել ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության ՀՀՇՆ 22-01-2024 «Շինարարական կլիմայաբանություն» նորմատիվային փաստաթուղթը և համապատասխան կլիմայական ցուցանիշները:

Այդ փաստաթղթով սահմանում են կլիմայական պարամետրերը, որոնք կիրառվում են շենքերի և շինությունների, ջեռուցման, օդափոխության, օդի

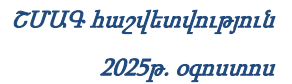
լուսավորման, ջրամատակարարման համակարգերի նախագծման, ինչպես նաև քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծման և կառուցապատման ժամանակ: Կլիմայական ցուցանիշները հիմնականում հաշվարկված են Հայաստանի Հանրապետության այն բնակավայրերի համար, որտեղ տեղակայված օդերևութաբանական կայանները ունեն դիտարկումների բավականին երկար (30 տարուց ոչ պակաս) շարք: Ցուցանիշները սրբագրված են վերջին տասնամյակի (2009թ. ներառյալ) տվյալների հաշվառումով: Տեղումների որոշ հարաչափերի հաշվարկման համար օգտագործվել են նաև կարճ շարք ունեցող օդերևութաբանական դիտակետերի տվյալները: Տարածքի կլիմայի բնորոշման համար հիմք է վերցրվել մոտակայքում գտնվող օդերևութաբանական կայանի երկարատև դիտարկման արդյունքները:

Կլիմայական պայմանների մանրամասն ցուցանիշները ներկայացված են ստորև՝ աղյուսակներում: Ընդհանուր առմամբ Ծրագրի համար հայցվող տարածքը գտնվում է ցածրադիր կլիմայական շրջանում, որտեղ. Ամառ՝ շոգ, չոր, միջին ջերմաստիճանը հուլիսին 21°C , հարաբերական խոնավությունը (ծ 15-ին) 35% ցածր, բարենպաստ լեռնահովտային քամիներ, քամու միջին արագությունը՝ 2.0-3.0 մ/վ: Ձմեռ՝ ցուրտ, անհողմ, միջին ջերմաստիճանը հունվարին $0-5^{\circ}\text{C}$, հարաբերական խոնավությունը (ծ 15-ին) 60-70%, քամու միջին արագությունը՝ 2.0-3.0 մ/վ: Ներկայացված Ծրագրի իրականացման ամենամոտ օդերևութաբանական ցուցանիշները վերլուծելով, կարելի է նշել, որ դիտարկվել է -41.2°C օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճան և -24.5°C բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճան, ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը կազմել է 72% և ամենաշոգ ամսվանը՝ 44%, մթնոլորտային միջին տարեկան տեղումները կազմում են 377մմ, իսկ տարվա մեջ միջին ձնածածկ օրերի քանակը՝ 48: Առանց արևի օրերի քանակը կազմում է տարեկան 63օր (2489ժ.):

Կլիմայի և օդային ավազանի մասին տեղեկատվական ցուցանիշները վերցված են Ծրագրի համար հայցվող տարածքին ամենամոտը գտնվող «Աշտարակ» օդերևութաբանական դիտակետից:

Աղյուսակ 3: Օդի միջին ջերմաստիճանը, $^{\circ}\text{C}$

Բնակավայրի անվանումը	Օդի միջին ամսական, ըստ ամիսների $^{\circ}\text{C}$												Միջին տարեկան	Բացարձակ նվազագույն	Բացարձակ առավելագույն
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
Աշտարակ	-3,2	-0,1	5,8	11,7	16,5	21,5	25,2	25,2	20,5	13,6	6,2	-0,2	11,9	-24,5	41,2

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը. %														
	ըստ ամիսների												Միջին տարեկան	միջինը ժամը 15-ին	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		Ամենա-ցուրտ ամսվա	Ամենաշոգ ամսվա
Աշտարակ	79	71	64	64	64	57	54	54	57	66	72	80	65	72	44

Բնակավայրի անվանումը	Տեղումների քանակը միջին ամսական մ/ օրական առավելագույնը												
	ըստ ամիսների												Տարեկան
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	X I	XII	
Աշտարակ	27	30	36	55	59	33	20	11	13	34	29	30	377
	24	24	28	39	45	30	45	22	32	43	40	22	45

Բնակավայրի անվանումը	Զյան ծածկույթը			
	Առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթով օրերի քանակը	Զյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ	Գրունտի սառչման առավելագույն խորությունը
1	2	3	4	5
Աշտարակ	55	48	198	70

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթն լորտային ձեռում, (հ մմ)	Ամիսներ	Կրկնէկությունը, % այն ուղղությունների Միջին արագությունը, մ/վ									Անհղմությունների կրկնէկությունը, %	Միջին ամսական առաւօտեռնում,մ/վ	Միջին տարեկան արագությունը,մ/վ	Ուժեղ քամիներով (☐ 15մ/վ ☐ օրերի քանակը)	Հաշվարկային արագությունը , մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ "n" տարիների ընթացքում					
			Հյուսիս ային (Հւ)	Հյուսիս- Արեւելյան (ՀւԱրլ)	Արեւելյան ն (Արլ)	Հարավ- Արեւելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	Հարավ- Արեւմտյան (ՀվԱրմ)	Արեւմտյան (Արմ)	Հյուսիս- Արեւմտյան (ՀւԱրմ)	12					13	14	15	20	50	100
																			4	5	6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18				
Աշտարակ	891,5	Հունվար	4	21	22	11	16	12	10	4	-	2,0	2,1	33	29	31	34				
			1,6	2,0	2,2	2,3	2,0	1,8	2,0	2,1											
		Ապրիլ	4	18	23	12	15	13	11	4	-	2,7									
			3,7	2,8	2,6	2,8	2,8	2,7	2,9	2,8											
		Հուլիս	4	26	23	11	12	11	9	4	-	3,2									
			4,4	3,5	3,3	3,2	3,2	2,6	2,7	3,2											
		հոկտեմբեր	4	24	26	12	13	10	9	2	-	2,2									
			1,7	2,1	2,3	2,4	2,3	2,1	2,1	2,2											

Աղյուսակ 8: Ձմռան սկիզբը, վերջը և տևողությունը

Բնակավայրի անվանումը	Սկիզբ	Վերջ	Տևողություն, օր
1	2	3	4
Աշտարակ	16 դեկտեմբեր	15 փետրվար	62

Աղյուսակ 9: Արևափայլի տևողություն (ժ) և առնաց արևի օրերի քանակ (օր)

Բնակավայրի անվանումը	Արևափայլի տրոհությունը և առնաց արևի օրերի քանակը												
	Տևողություն ժ	ըստ ամիսների											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	X I	XII
Աշտարակ	ժ	90	118	152	181	242	311	342	326	278	211	154	84
	օր	14	9	7	5	2	0.4	1	0.2	1	3	6	15
													2489
													63

5.5. Մթնոլորտային օդ

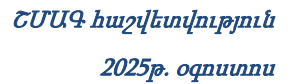
Մարդու գործունեության հետևանքով մթնոլորտային օդ կարող են արտանետվել տարատեսակ գազեր և տարբեր չափերի մասնիկներ:

Օդի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2006թ. փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշման: Մթնոլորտային օդի որակի ուսումնասիրությունները կատարվում է «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից դիտակետերի միջոցով: Աշտարակի և մոտակա բնակավայրերի տարածքում չկան էկոմոնիթորինգի դիտակետեր (Երևան քաղաքը չի դիտարկվում) և բնակավայրի օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշները որոշվում են հաշվարկային եղանակով՝ ըստ բնակչության թվաքանակի:

Ըստ ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության պաշտոնական կայքէջի՝ 10-50 հազար բնակչությամբ բնակավայրերի համար օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշները ներկայացվում են ստորև, որոնց թվին է պատկանում նաև Աշտարակ բնակավայրը:

- Փոշի՝ 0.095 մգ/մ³;
- Ծմբի երկօքսիդ՝ 0.006 մգ/մ³;
- Ազոտի երկօքսիդ՝ 0.033 մգ/մ³;
- Ածխածնի օքսիդ՝ 1.1 մգ/մ³:

Պատկեր 8: ՀՀ մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտացանց

գործընթացի լարվածության կարգ	թեթև ֆիզիկական ծանրաբեռն- վածություն	միջին ֆիզիկական ծանրաբեռն- վածություն	1 աստիճանի ծանր աշխատանքի	2 աստիճանի ծանր աշխատանքի	3 աստիճանի ծանր աշխատանքի
Թեթև աստիճանի լարվածություն	80	80	75	75	75
Միջին աստիճանի լարվածություն	70	70	65	65	65
Աշխատանքի 1 աստիճանի լարվածություն	60	60			
Աշխատանքի 2 աստիճանի լարվածություն	50	50			

Ներկայացվող տեղանքում աղմուկի և տատանումների աղբյուր կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները (հաշվի առնելով նաև այն հանգամանքը, որ տարածքը գտնվում է բնակավայրի կենտրոնական մասում, որտեղ առկա են մի քանի ճանապարհներ): Ելակետային իրավիճակում բժշկական կենտրոնի համար հայցվող տարածքում աղմուկի մակարդակը միջինից-բարձր է, քանի որ տեղանքը բավականին խիտ բնակեցված է: Գործնականում աղմուկի աղբյուրները մարդածին են:

5.7. Ջրային ռեսուրսներ

ՀՀ կառավարության կողմից “Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին” որոշման (ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշում) սահմանված է ՀՀ-ում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար: Տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ գերազանց (1-ին դաս), լավ (2-րդ դաս), միջակ (3-րդ դաս), անբավարար (4-րդ դաս) և վատ (5-րդ դաս): Ջրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով:

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգն իրականացնում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոգերակառնության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը (հետագայում՝ ՊՈԱԿ):

Մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված է գետերի, ջրամբարների, Որոտան-Արփա, Արփա-Սևան ջրատարների և Սևանա լճի 151 դիտակետ: Ջրի որակը բնութագրվում է ֆիզիկաքիմիական 40-65 ցուցանիշով

(հիմնական անիոններ և կատիոններ, սնուցող նյութեր, ծանր մետաղներ, առաջնային օրգանական ադոտոիչներ), տարեկան 5-12 անգամ հաճախականությամբ: Ջրի որակի գնահատումը կատարվում է համաձայն ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքը տեղակայված է Հրազդանի ջրավազանային կառավարման տարածքում: Հրազդանի Ջրավազանային Կառավարման Տարածքը (ՋԿՏ) ներառում է Հրազդանի և Քասախի գետավազանները: Այստեղ ջրային ռեսուրսների ադոտոման աղբյուրներ են հանդիսանում հիմնականում կոմունալ-կենցաղային կեղտաջրերը:

Համաձայն ՊՈԱԿ 2024թ. ամփոփագրի Քասախ գետի ջրի որակը Աշտարակ քաղաքից վերև և ներքև հատվածներում գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), Աշտարակ քաղաքից վերև՝ պայմանավորված ֆոսֆատ իոնով, մոլիբդենով, վանադիումով և երկաթով իսկ Աշտարակ քաղաքից ներքև՝ պայմանավորված ֆոսֆատ իոնով և վանադիումով:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում և դրա հարևանությամբ առկա չեն ջրային ռեսուրսներ, որոնք կարող են ենթարկվել որևէ ազդեցության Ծրագրի իրականացման շրջանակներում: Տարածքին ամենամոտ ջրային ռեսուրսը Քասախ գետն է, որը գտնվում է ներկայացված տարածքից ավելի քան 300մ հեռավորության վրա:

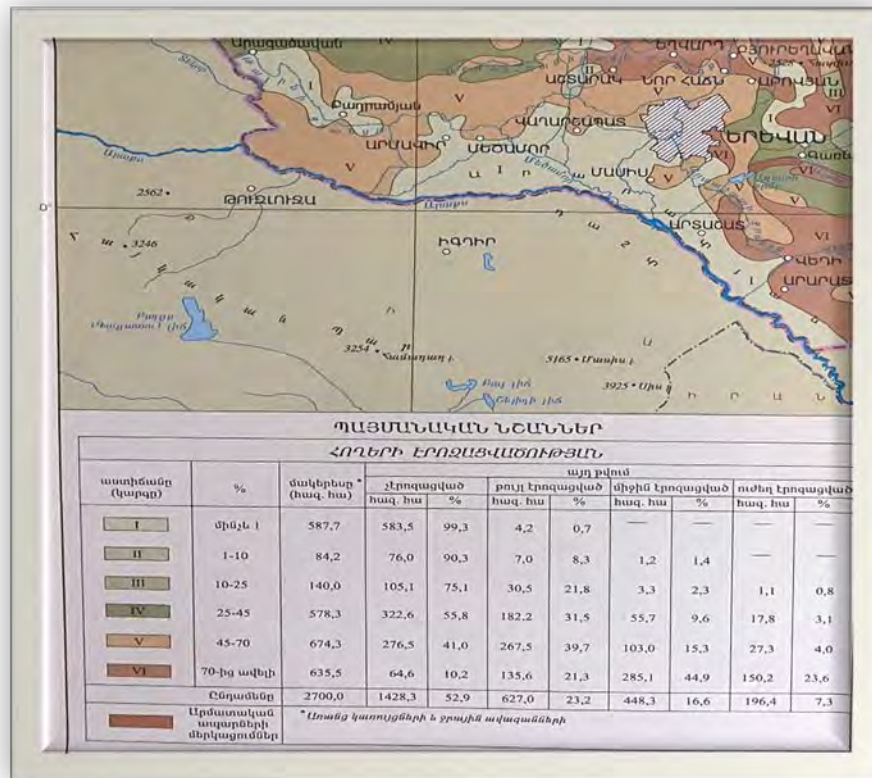
5.8. Հողային ռեսուրսներ

Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանում ռելիեֆը թեք է, մասամբ հորիզոնականին մոտ, տեղ-տեղ ձորակներով մասնատված (800-1500մ):

Աշտարակ համայնքը գտնվում է ՀՀ Արագածոտն մարզի Ատարակի տարածաշրջանում պատկանում է չոր տափաստանային բնահողային գոտուն, որտեղ տարածված են շագանակագույն տիպի հողերը, իրենց բազմաթիվ ենթատիպերով: Այս տիպի հողերն ըստ մեխանիկական կազմի հիմնականում միջին կավավազային են և ունեն հետևյալ առանձնահատկությունները. առաջին՝ հումուսի միջին պարունակությունը 2-4% է, երկրորդ՝ քարքարոտ են, երրորդ՝ աչքի են ընկնում խիստ արտահայտված, մասամբ ցեմենտացված էլյուվիալ-կարբոնատային հորիզոնի առկայությամբ, չորրորդ՝ ունեն թույլ հիմնային և հիմնային ռեակցիա (pH 7.4-8.5), հողի կլանունակությունը 30-35 մգ/էկվիվալենտ է և հինգերորդ՝ ունեն անբարենպաստ ջրաֆիզիկական հատկություններ:

Հողերի էրոզվածության աստիճանը VI-րդ կարգի է՝ 70%-ից ավել:

Պատկեր 8. Հողերի էրոզվածությունը

Անմիջապես նախատեսվող գործունեության տարածքում չկա բերրի հողաշերտ, քանի որ այն նախկինում ամբողջապես կառուցապատված էր:

5.10. Բուսական և կենդանական աշխարհ

5.10.1 Կենդանական և բուսական աշխարհ

Տարածքը գտնվում է Աշտարակ քաղաքի կառուցապատված գոտում: Տարածքում բուսածածկույթը և հողային ծածկույթը գործնականում բացակայում են: Ստորև բերված է Աշտարակ բնակավայրի տարածաշրջանի ֆլորայի և ֆաունայի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

Ուսումնասիրվող տարածքի գտնվում է Աշտարակի տարածաշրջանում, որտեղ անողնաշարավոր կենդանիները բնութագրվում են համամատարաբար աղքատ և միատեսակ կազմով: Տարածաշրջանում հանդիպում են հանդիպում են ծղրիդներից՝ *Bradypterus dilatatus*, մորեխներից *Montana armeniaca*, երկթևանիներից՝ *Eumerussogdianus*, բզեզներից՝ *Bruchidius armeniacus*, *Cryptocephalus moravi*, թռչունաթևավորներից՝ իշամեղուները (*Bombus* spp., *Torymus aureus*) և փափկամարմիններից՝ *Trichia armenica*: Կաթնասուններից, բացի ամենուրեք տարածված տեսակներից, ինչպես օրինակ՝ նապաստակը (*Lepus europaeus*), աղվեսը (*Vulpes vulpes*), գայլը (*Canis lupus*), հիմնականում լայն տարածում ունեն կրծողների կարգի մի քանի ներկայացուցիչներ, արածաշրջանում հանդիպում են թփուտային

դաշտամուկը (Msubterraneus), կզափսը (Martes foina):

Պետք է փաստել, որ դիտարկվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում արդեն իսկ առկա է մարդկային գործոնը, առկա է տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ, ինչի պարագայում վայրի կենդանատեսակներ չեն կարող լինել:

Ներկայացվող տարածքը վերընթաց լանդշաֆտային գոտիներից զբաղեցնում է չոր տափաստանային ցածր լեռնային /1000-1600 մ/ գոտին, որին առանձին տեղամասերում /մանավանդ հարավահայաց և անջրդի/ բնորոշ է Կիսաանապատային, իսկ հիմնականում՝ Տափաստանային բուսածածկի տիպը:

Կիսաանապատային բնական բուսածածկի հիմնական կազմը օշինդրա-էֆեմերային է, մասնակցությամբ՝ *Artemisia fragrans* Willd., *Kochia prostrata* (L.) Schrad., *Capparis spinosa* Willd., *Ceratoides papposa* Botsch. et Ikonn., *Atraphaxis spinosa* L., *Rhamnus pallasii* Fisch. et Mey., *Tanacetum argyrophyllum* (C. Koch) Tzvel., *Poa bulbosa* L. *Bromus*, *Aegilops*, *Eremopyrum*, *Alyssum*, *Aeluropus littoralis* (Gouan) Parl.

Տափաստանային բնական բուսածածկի կազմը հացազգային, տարախոտա-հացազգային, մասնակցությամբ՝ Շյուդախոտ վալենսիական /*Festuca valesiaca* Gaudin/, Շյուդախոտ ոչխարի /*F. ovina* L./, Բարակախոտ՝ երկու տեսակ /*Koelaria albobii* Domin, *K. cristata* (L.) Pers./, Կծմախոտ /*Bothriochloa ischaemum* (L.) Keng/, Փետրախոտ՝ երեք տեսակ /*Stipa capillata* L., *S. lessingiana* Trin. et Rupr., *S. tirsia* Stev./ Սեզ մազակիր /*Elytrigia trichophora* (Link) Nevski/, Մակարդախոտ /*Galium verum* L./, տեսակներ Սեզախոտ /*Agropyron*/, *Andropogon*, Քոսքունկ /*Scabiosa*/, Բերենիկե / *Veronica*/, Օշինդր /*Artemisia*/, Հազարտերևուկ / *Achillea*/, Գազ /*Astragalus*/:

Պետք է հաշվի առնել, որ նախատեսվող գործունեության ենթակա և հարակից տարածքներն արդեն իսկ խախտված են և օգտագործվում են մարդու կողմից՝ առկա է տրանսպորտային միջոցների երթևեկություն և աղմուկ, ինչի արդյունքում ներկայացված բուսատեսակները ինչպես նաև ՀՀ կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակները բուն նախատեսվող գործունեության և դրան հարակից տարածքներում բացակայում են:

5.11. Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքը չի ընկնում որևէ բնության հատուկ պահպանվող տարածքում, ինչպես նաև տարածքի հարևանությամբ չկան ԲՀՊՏ-ներ: ՀՀ Արագածոտնի մարզում գրանցված է միայն «Արագածի ալպյան» արգելավայրը, որը նշված տարածքից գտնվում է գտնվում է ավելի քան 24 կմ հեռավորության վրա:

Ներկայացված Ծրագրի իրականացման շրջանակներում ազդեցություն որևէ

ԲՀՊՏ-ի վրա չի նախատեսվում, քանի որ գործունեության համար ընտրված տարածքը գտնվում է մոտակա ԲՀՊՏ-ից ավելի քան 24կմ հեռավորության վրա:

5.12. Պատմամշակութային հուշարձաններ

Համաձայն ՀՀ կառավարության 15 մարտի 2007 թվականի N 385-Ն որոշման՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ»-ի, Աշտարակ քաղաքում կան բազում պատմամշակութային հուշարձաններ, որոնցից սակայն ոչ մեկը չի կարող ենթարկվել ազդեցության, քանի որ դրանք գտնվում են Ծրագրի համար ներկայացված տեղամասից բավականին մեծ հեռավորությունների վրա:

5.13. Բնության հուշարձաններ

Համաձայն կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» N 967-Ն որոշման՝ Արագածոտնի մարզում առկա են հետևյալ բնության հուշարձանները.

Աղյուսակ 12: ՀՀ Կոտայքի մարզի բնության հուշարձանների ցանկը

Երկրաբանական

«Տափակ Բլուր» լիպարիտային գմբեթ	Արագածոտնի մարզ, Թաթուլ գյուղից 2.0 կմ հվ-արմ
«Բազալտե արև», եզակի ճառագայթաձև անջատում	Արագածոտնի մարզ, Բյուրական գյուղից 7 կմ հս, Արխաշան գետի ձախափնյա մասում Ամբերդ ամրոցի մոտ
«Տատիկ» քարե բնական քանդակ	Արագածոտնի մարզ, Դաշտադեմ գյուղի հվ-արլ եզրին
«Փոքր Արտենի» հրաբուխ	Արագածոտնի մարզ, Արևուտ գյուղից 2.5 կմ հվ-արմ
«Քարե կարկուտ» տեքստուրային առանձնահատուկ ներփակումներ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից մոտ 3.0 կմ հս-արմ
Արայի լեռան խառնարանը	Արագածոտնի մարզ, Արտաշավան գյուղից 6 կմ հս-արլ
«Անանուն» ժայռ-մնացուկներ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից 4.5 կմ հվ-արմ, Արայի լեռ, հրաբխի հարավային լանջերին
«Անանուն» էրոզիոն աշտարակ	Արագածոտնի մարզ, Սարալանջ գյուղից 4 կմ արմ, Արայի լեռան հրաբխի խառնարանում
«Չինգիլային դաշտ» քարե կուտակումներ	Արագածոտնի մարզ, Քուչակ գյուղից մոտ 1.5 կմ հս-արմ, «Էլոյի բերդ» տանող ճանապարհին

«Մեծ Արտենի» էքստրուդիվ կոն	Արագածոտնի մարզ, բնապատմական համալիր Մեծ Արտենի լեռ (2047մ), քարեդարյան (օլիգոցեն) հասակի եզակի հնագիտական հուշարձաններ
-----------------------------	---

Ջրակրաբանական

«Սրբի» կամ «Քառասուն» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Ապարան քաղաքի կենտրոնում, ծ. մ-ից 1870 մ բարձրության վրա
«Քյահրիզ» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Գեղաձոր գյուղից 8.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսի վերին եզրին
«Գեղաձոր» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Գեղաձոր գյուղից 7.5 կմ հվ-արմ, Գեղաձոր գետի վերին հոսանքի տրոգային կրկեսում, 9 մ-ից 3000 մ բարձրության վրա
«Ջաղացի» աղբյուր	Արագածոտնի մարզ, Ղազարավան գյուղի հվ ծայրամասում, ծ.մ-ից 1180 մ բարձրության վրա

Ջրագրական

«Ամբերդ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Բյուրականից մոտ 2.1 կմ հս-արմ, Արագած լեռան հվ-արմ մերձկատարային սարավանդին
«Լեսինգ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 11 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի հս-արլ լանջին
«Ումրոյ» լիճ	Արագածոտնի մարզ, Ծաղկաշեն գյուղից մոտ 8 կմ հս-արմ, Արագած լեռնազանգվածի արլ լանջին
«Գեղարոտի» ջրվեժ	Արագածոտնի մարզ, Արագած գյուղից 11 կմ հս-արմ

Բնապատմական

«Մեծ Արտենի» էքստրուդիվ կոն	Արագածոտնի մարզ, Արևուտ գյուղից 2 կմ հվ-արմ
«Արտաշավան» բնապատմական համալիր	Արագածոտնի մարզ, Արտաշավան գյուղի արլ եզրին
«Աստվածընկալ» հրաբխային տուֆերի ստվարաշերտ	Արագածոտնի մարզ, Հարթավան գյուղից մոտ 4 կմ դեպի արլ, Քասախ գետի կիրճի աջ լանջին
«Քասախի դարավանդներ»	Արագածոտնի մարզ, Օհանավան գյուղի արլ եզրին
«Քասախի կիրճ»	Արագածոտնի մարզ, Սաղմոսավան գյուղ

Կենսաբանական՝

Առկա չեն:

Նշված պատմամշակութային և բնության հուշարձաններից ոչ մեկը չի գտնվում նախատեսվող գործունեության տարածքում և չի կարող ենթարկվել որևէ բացասական

ազդեցության ներկայացված Ծրագրի իրականացման շրջանակներում:

5.14. Սոցիալական և մշակութային ռեսուրսներ

Ծրագրի առաջարկվող տարածքը գտնվում է Արագածոտնի մարզում:

Արագածոտնի մարզ

Տարածքը՝ 2773 կմ²;

Համայնքներ, 2024թ. տարեսկզբի դրությամբ՝ 8

(https://www.armstat.am/file/Map/MARZ_02.pdf):

Քաղաքներ՝ 3:

Գյուղեր՝ 118;

Բնակչության թվաքանակը 2024թ. տարեսկզբի դրությամբ՝ 131,8 հազ. մարդ:

Այդ թվում՝ քաղաքային – 27,2 հազ. մարդ;

գյուղական – 104,6 հազ. մարդ:

Արագածոտնի մարզը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքի հյուսիս-արևմուտքում: Մարզը հյուսիսից սահմանակից է Շիրակի և Լոռու մարզերին, արևելքից՝ Կոտայքի մարզին, հարավում՝ Արմավիրի մարզին և ք. Երևանին, իսկ արևմուտքում պետական սահմանով՝ Թուրքիային:

2024թ.-ին Արագածոտնի մարզի տնտեսության հիմնական հատվածների տեսակարար կշիռները ՀՀ տնտեսության համապատասխան ոլորտների ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն 2.2 %,
- գյուղատնտեսություն 9.9 %,
- շինարարություն 2.9 %,
- մանրածախ առևտուր 1.8 %,
- ծառայություններ 0.8 %:

Մարզի տնտեսության հիմքն արդյունաբերությունը և գյուղատնտեսությունն են: Արդյունաբերության զարգացման վրա էական ազդեցություն է թողնում մարզի տնտեսաաշխարհագրական դիրքը՝ հարևանությունը մայրաքաղաքին, Արմավիրի և Կոտայքի մարզերին: Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է սննդամթերքի և խմիչքների, ըմպելիքների թանկարժեք իրերի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում: Գյուղատնտեսությունը հիմնականում մասնագիտացած է բուսաբուծության (մասնավորապես, հացահատիկային մշակաբույսերի արտադրության) և անասնաբուծության մեջ:

Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են ինչպես բուսաբուծության (հացահատիկ, կարտոֆիլ, բազմամյա տնկարկներ,

կերային մշակաբույսեր), այնպես էլ անասնաբուծության զարգացման համար: Բնակլիմայական պայմանների բազմազանության պատճառով մարզն առանձնանում է գյուղացիական տնտեսությունների արտադրական մասնագիտացման տարբերություններով:

Արագածոտնի մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող 3 ավտոխճուղիներ՝ Երևան – Աշտարակ – Թալին – Գյումրի, Երևան – Աշտարակ – Սպիտակ և Երևան – Արմավիր – Քարակերտ – Գյումրի: Մարզի տարածքը հատում է ՀՀ գլխավոր երկաթուղին: Բեռնաուղևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

Մարզկենտրոն Աշտարակ քաղաքը (2024թ. տարեսկզբի դրությամբ՝ 16.7 հազ. մարդ) գտնվում է Քասախ գետի ափին, Երևանից 19 կմ հյուսիսարևմուտք: Քաղաքը հանգուցակետ է ավտոմոբիլային ճանապարհների խաչմերուկում, որը կապում է ՀՀ կենտրոնը հյուսիսային և հարավային տարածքների հետ: Աշտարակ քաղաքը զարգացել է որպես Երևան քաղաքի արբանյակ: Այն մարզի վարչաքաղաքական, տնտեսական, գիտական ու կրթամշակութային կենտրոնն է: Քաղաքի տնտեսության առաջատար ոլորտը սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունն է:

Աղյուսակ 13: Արագածոտնի մարզի հիմնական վիճակագրական տվյալները, 2019-2023թթ

	2019	2020	2021	2022	2023
Մարզի մշտական բնակչության թվաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, 1 000 մարդ	124.7	124.5	124.6	129.2	131.8
այդ թվում՝ քաղաքային	26.8	26.6	26.5	25.4	27.2
գյուղական	97.9	97.9	98.1	103.8	104.6
Բնական աճի գործակիցը, 1 000 բնակչի հաշվով	2.2	-1.6	1.5	6.2	6.7
Համախառն ներքին արդյունք (շուկայական գներով), մլն. դրամ	165 502.0	150 875.1	174 785.2	191 812.3	...
Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը, մլն. դրամ	45 690.4	44 182.2	51 433.8	58 692.2	63 563.6
Գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքը, ընթացիկ գներով, մլրդ. դրամ	79.7	82.5	87.2	101.0	94.3

Շինարարության ծավալը, ընթացիկ գներով մլն. դրամ	13 298.4	14 243.9	20 466.3	28 271.0	19 395.1
Ավտոմոբիլային տրանսպորտի ներհանրապետական բեռնաշրջանառությունը, մլն. տոննա-կմ	7.3	4.2	5.3	5.9	9.6
Ավտոմոբիլային տրանսպորտի ուղևորաշրջանառությունը, մլն. ուղևոր-կմ	18.2	4.3	9.2	10.1	12.5
Կապի ծառայությունների հասույթը, ընթացիկ գներով, մլն. դրամ	390.9	405.4	407.5	358.7	588.1
Մանրածախ առևտրի շրջանառությունը, մլն. դրամ	22 911.6	22 564.8	28 831.1	31 846.4	35 959.8
Ծառայությունների ծավալը, մլն. Դրամ	14 618.7	12 079.8	13 624.4	19 249.5	25 717.9
Սպառողական գների ինդեքսը նախորդ տարվա նկատմամբ, %	102.1	102.4	107.8	107.6	102.1
Գյուղատնտեսական արտադրանք արտադրողի իրացման գների ինդեքսները նախորդ տարվա նկատմամբ, %	93.2	97.3	106.6	110.8	96.7
Աշխատանքային ռեսուրսները, 1 000 մարդ	76.1	87.7	94.7	93.2	97.3
որից՝ զբաղվածներ	43.3	49.6	56.0	58.2	62.8
գործազուրկներ	4.2	5.5	4.0	2.9	2.6
Միջին ամսական անվանական աշխատավարձը, դրամ	113 538	119 464	125 741	132 035	148 223
Առևտրային կազմակերպությունների արտադրանքի, ապրանքների, ծառայությունների արտադրության և իրացման վրա կատարված ծախսերը, մլն.դրամ	10 898.7	14 127.5	15 310.9	20 835.7	24 684.5
Առողջության առաջնային պահպանման ծառայություն	24	24	24	24	24

մատուցող հաստատությունների քանակը					
Գրանցված հանցագործությունների քանակը	764	835	838	1 161	1 521
Կենսաթոշակառուների թվաքանակը տարեվերջին, մարդ	18 683	18 783	18 791	18 851	19 117
Նպաստառու ընտանիքների քանակը, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5 052	5 083	4 893	4 340	3 822
Նախադպրոցական հաստատությունների քանակը	32	26	32	34	34
Հանրակրթական դպրոցների քանակը	120	120	121	121	121
Գործող թանգարանների քանակը	1	1	1	1	1
Գրադարանների քանակը	56	52	51	51	51
Մարզական կազմակերպությունների քանակը	4	4	4	4	4

Աշտարակ համայնք/բնակավայր

1996թ-ից Արագածոտնի մարզկենտրոն դարձած Աշտարակ համայնքը հանրապետության միջին մեծության քաղաքներից է: Գտնվում է Երևանից մոտ 20կմ հյուսիս-արևմուտք, Քասաղ գետի երկու ափերին, ծովի մակերևույթից 1075մ միջին բացարձակ բարձրության վրա: Ավտոմոբիլային ճանապարհների կարևոր խաչմերուկ է: Գտնվում է Երևան-Վանաձոր, Երևան-Գյումրի, Վանաձոր-Էջմիածին ուղիների հատման վայրում: Աշտարակ հնամենի բնակավայրը հիշատակվում է անհիշելի ժամանակներից: Աշտարակը Հայաստանի հնագույն բնակավայրերից է, աչքի է ընկնում պատմական և ճարտարապետական հուշարձանների առատությամբ, ինչպես նաև Հայաստանի չափանիշներով բարենպաստ կլիմայով: Աշտարակը պատմականորեն միշտ աչքի է ընկել ավանդույթների անխառն պահպանմամբ և իր ուրույն դեմքն ունենալու շնորհիվ ներկայացել է որպես Հայաստանին առավել բնորոշ գյուղ, իսկ 1963թ. -ից՝ որպես քաղաք: Աշտարակ քաղաքն իր ուրույն տեղը ունի նաև Հայաստանի գյուղատնտեսության, արդյունաբերության և հատկապես գիտության մեջ:

Աշտարակը հայկական աղբյուրներում հիշատակվում է 9-րդ դարից: Հնում մտել

Է Մեծ Հայքի Այրարատ աշխարհի Արագածոտն գավառի մեջ: Այստեղ կան վաղ ժամանակներին վերաբերող պատմամշակութային կոթողներ: Այստեղ 5-րդ դարում կառուցվել է Ծիրանավոր եկեղեցին, որը 18-րդ դարում վերանորոգվել է: Եկեղեցու շրջակայքը տեղացիները անվանում են «Բերդաթաղ»: 7-րդ դարում կառուցվել է ս. Աստվածածին եկեղեցին, որը տեղացիները անվանում են Կարմրավոր՝ կարմիր քարով կառուցված լինելու պատճառով: Քաղաքի կենտրոնում է գտնվում ս. Մարինե եկեղեցին՝ 1281թ: Հիշատակության է արժանի Քասաղի եռակամար կամուրջը, որը կառուցվել է քանաքեռցի մեծահարուստ Մահտեսի խոջա Գրիգորի կողմից 1664 թ: Մուղնի գյուղում է գտնվում ս. Գեորգի վանքը՝ 17-րդ դար:

Քաղաքի առկա բնակչությունը 2023 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ կազմում է 16722 մարդ՝ համաձայն ՀՀ վիճակագրական կոմիտեի տվյալների: Աշտարակը ունի միջնակարգ դպրոցներ, երաժշտական եւ մարզական դպրոցներ, մանկապարտեզներ, մշակույթի տուն, գրադարաններ, մարզադաշտ, հիվանդանոց, պոլիկլինիկա, կապի հանգույց:

Աշտարակում է գտնվում Հայաստանի Գիտությունների Ակադեմիայի ռադիոֆիզիկայի եւ ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտը: Տնտեսության մեջ կարևոր տեղ է զբաղեցնում արդյունաբերությունը: Այստեղ կան տարբեր ճյուղերի ձեռնարկություններ: Ունի պոլիէթիլենային տարաների արտադրություն, պոլիգրաֆիական գործարան, որը զբաղվում է տպագրական իրերի արտադրությամբ: Զարգացած է սննդի արդյունաբերությունը: Այստեղ կան խաղողի վերամշակման եւ գինու հումքի ստացման կետեր: Հնուց Աշտարակը հայտնի է անուշահամ գինիների եւ չոր մրգերի պատրաստմամբ:

Գյուղատնտեսությունը նույնպես զարգացած է, հատկապես պտղաբուծությունը եւ խաղողագործությունը: Հողահանդակները հիմնականում ոռոգվում են Քասաղի ջրերով: Մշակում են հացահատիկային, բանջարաբուստանային կուլտուրաներ: Զբաղվում են խոշոր եղջերավոր անասնապահությամբ, թռչնաբուծությամբ: Ունի թռչնի մսի եւ ձվի արտադրություն:

6. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

6.1. Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը

Աշտարակի բժշկական կենտրոնը նախատեսվում է կառուցել ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ բնակավայրի Գ. Նարեկացի փողոց հասցեում: Ըստ սեփականության վկայականի տարածքը զբաղեցնում է 0.88255 հա մակերես: Այն գտնվում է Աշտարակ բնակավայրի կենտրոնական մասում, Աշտարակի համայնքապետարանից մոտ 800մ դեպի հարավ-արևմուտք, Մ-3 և H-19

Ճանապարհների հատումից (խաչմերուկից) մոտ 300 մ հեռավորության վրա:

Համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ պետական գրանցման վկայականի՝ հողի նպատակային նշանակությունը բնակավայրերի է, գործառնական նշանակությունը՝ հասարակական կառուցապատման:

Նախատեսվող շինության տեղադիրքը համապատասխանեցված և հարմարեցված է արդեն իսկ գոյություն ունեցող և նոր կառուցված մասնաշենքին: Տարածքում գոյություն ունեն ապամոնտաժման ենթակա շինություններ, որոնց տեղում նախատեսվում է կառուցել վարչական մասնաշենք: Տարածքում նախատեսվում է վնասված ծառերի մաքրում և նոր ծառերի տնկում, արդեն համապատասխան նոր գլխավոր հատակագծի: Տարածքում նախատեսված են ավտոկայանատեղիներ, դիմացի մասում բնակչության, իսկ շենքի հետևի մասում աշխատակիցների համար:

Քանի որ տարածքը գտնվում է Աշտարակ բնակավայրի բնակելի և հասարակական թաղամասի շրջանակներում, տարածքի հարևանությամբ կան բնակելի տներ, խանութներ և այլն: Ամենամոտ շինությունը (միասնական սոցիալական ծառայության Աշտարակի տարածքային կենտրոն) գտնվում է ներկայացված տարածքի անմիջական հարևանությամբ (հյուսիսային մասում): Նշված տարածքների վերաբերյալ մանրամասները, ինչպես նաև նախատեսված մեղամցնող միջոցառումները ներկայացված են սույն հաշվետվության 9-րդ գլխում:

6.2. Տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ

Աշտարակի բժշկական կենտրոնի կառուցման համար ներկայացվող տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 0.88255 հա, որտեղ նախատեսված են բժշկական կենտրոնի շենքը (6600.0մ²), վարչական մասնաշենքը (535մ²) և շտապ օգնության համար նախատեսված տարածքը (180մ²):

Տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներ

- ✓ Հողամաս - 0.88255 հա
- ✓ 1.Գլխավոր մասնաշենք
 - 1,1 ստորգետնյա կառուցապատում – 1277,07 քմ
 - 1.2 Կառուցապատման մակերես – 1306.8 քմ
- ✓ 2. Վարչական մասնաշենք
 - Հողամասի վրա կառուցապատվող մակերես - 328.13 քմ
- ✓ 3. Շտապ օգնության մասնաշենք
 - Հողամասի վրա կառուցապատվող մակերես - 193.4 քմ
 - Ընդհանուր - 1,828.33, 20%

- ✓ 4. Հողամասում առկա այլ շինությունների ընդհանուր մակերես – 980.0 քմ
11%
 - Ավտոկայանատեղի – 620.0 քմ, 7%
 - Կանաչապատ տարածքներ և արահետներ – 1720.0 քմ, 20%
 - Ոչ ջրաթափանց մակերեսներ - 3676.67 քմ, 42%
- ✓ 5. Հարկայնությունը
 - +0.00 նիշից առավելագույնը 20.0 մ

Ապամոնտավոր շինություններ

- Ապամոնտավոր երկու շինություն – 752.5մ³,
- 60 գծմ. քանդվող հենապատ, բարձրությունը՝ 1.4մ, հաստությունը՝ 60սմ,
- Պարսպի քանդում – 80.0մ³:

Նախատեսվող բժշկական կենտրոնի շինությունը ունի մեկ ստորգետնյա չորս վերգետնյա հարկեր: Նախատեսված է ճանապարհներ մեքենաների, շտապ օգնության մեքենաների, հրշեջ մեքենայի, տեխնիկական սպասարկման մեքենաների մոտեցումների համար:

Շինությունը բաղկացած է երկու մասնաշենքից, երկրորդ փոքր մասնաշենքը, որը նախատեսված է ադմինիստացիոն մասի համար, գլխավոր մասնաշենքին է միանում երկրորդ հարկից շենքին միացող կամրջով: Կամրջի բարձրություն համապատասխանում է հակահրդեհային նորմերին և պահանջերին, ստորին մասը ունի գետնից 4,5 մ բարձրություն և հնարավորություն է տալիս հրշեջ մեքենայի անխոչնդոտ անցմանը:

Շինության բոլոր բաժանմունքները միմյանց կապված են ըստ պահանջի, կից և հարկայնության: Նախատեսվում է 3 ատիճանավանդակ, աստիճանավանդակների դռները հակահրդեհային են և ինքնափակվող, 3 վերելակ, 2 բեռնատար վերելակ:

Նկուղային հարկում նախատեսվում է ախտորոշիչ բաժանմունք, թեքահարթակով սարքավորումները տեղափոխող մեքենայի համար նախատեսված մոտեցմամբ, Կենտրոնական մանրէազերծման բլոկ, որը բեռնատար վերելակներով կապվում է երկրորդ հարկի ծնարանային և չորրորդ հարկի վիրահատական բլոկին: Նկուղային հարկում է նախատեսվում նաև լաբորատորիաները: Նկուղային հարկը երկակի նշանակության է, արտակարգ իրավիճակներում ծառայելու է նաև որպես պարզագույն թաքստոց, որտեղ առկա են սանհանգույցներ, և սանհանգույց՝ հարմարեցված սակավաշարժ խմբերի համար:

Առաջին հարկում նախատեսված է ընդունարան, շտապ օգնության մեքենայի

մոտեցմամբ, ծածկով, գլխավոր մուտքը՝ ադմինիստրացիոն հատվածով և կանանց կոնսուլտացիայի հատվածը նեղ մասնագետներով: Վերջինս կապվում է երկրորդ հարկի մանկաբարձագինեկոլոգիական բաժանմունքին:

Երկրորդ հարկում նախատեսված է ծնարանային բլոկը, մանկաբարձագինեկոլոգիական բաժանմունքը և միջանցք ռեկրեացիոն հատված, որը կամրջով տանում է ադմինիստրացիոն բլոկ:

Երրորդ հարկում է նախատեսվում մանկական թերապիան և թերապևտիկ բաժանմունքը:

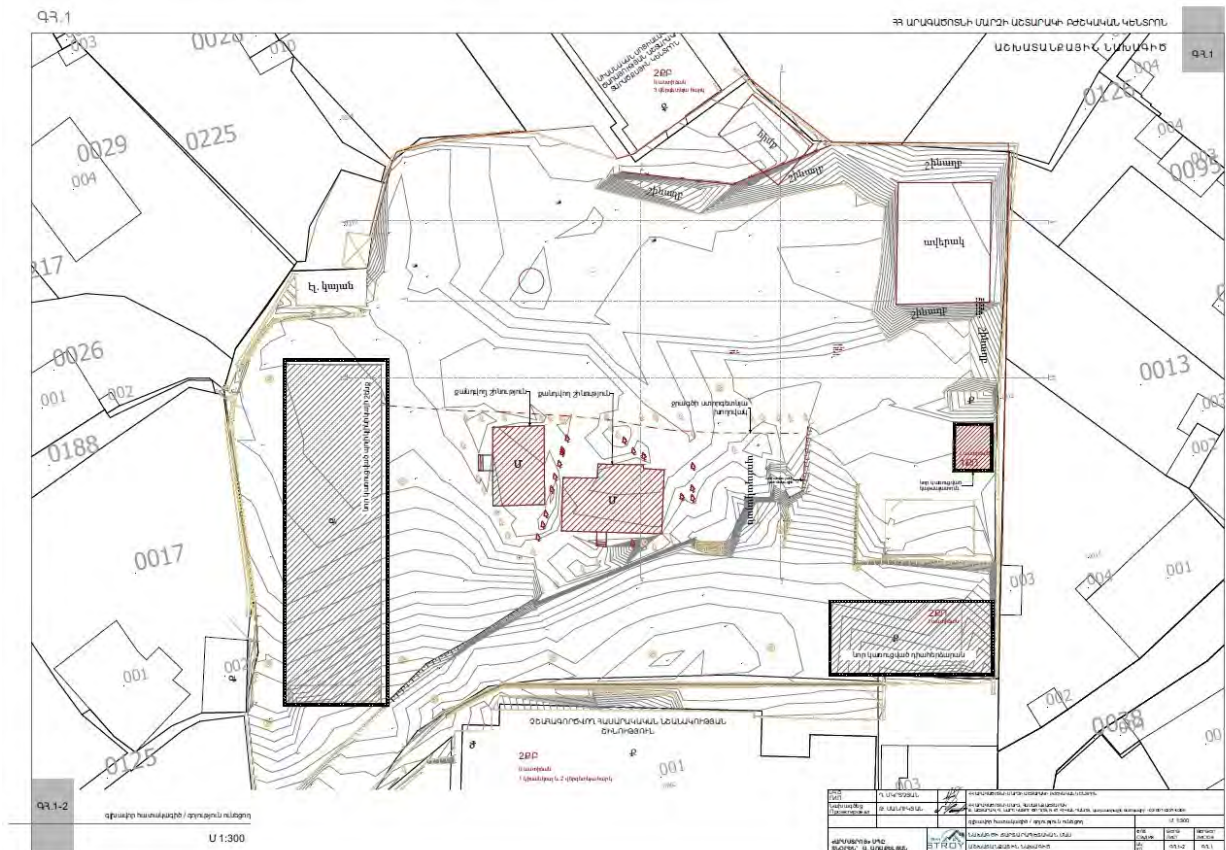
Չորրորդ հարկում նախատեսվում է վիրահատական, վիպրուժական բաժանմունքները և ինտեսիվ թերապիայի բաժինը:

Շինությունը գետնի նիշից բարձր է 0,6 մ: Նախատեսվում է դրսում աստիճաններ և թեքահրաթակներ 8,3 % թեքությամբ:

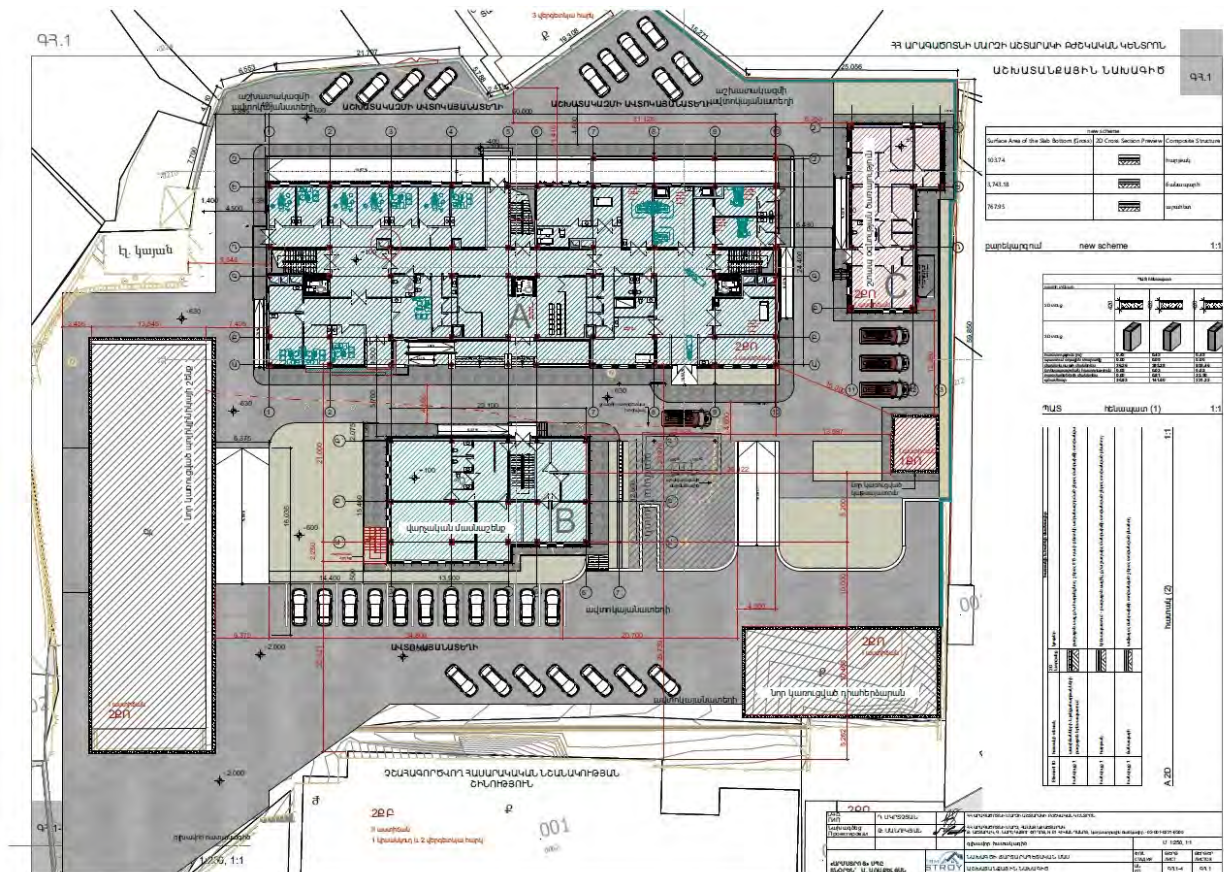
Հողամասում առկա է նոր կառուցված դիախերձարան, մոտեցման ճանապարհները նախատեսված են նախագծով, կանաչապատ գոտիների և հենապատի միջոցով շենքը մեկուսացվել է հիմնական մասնաշենքերից և ունի բավարար հեռավորություն:

Գործունեության իրականացման համար նախատեսված տարածքում կանաճապատ հողային ծածկույթը և ծառերն ու թփերը գործնականում բացակայում են: Տարածքում առկա են 10-12 հատ փոքր ծառեր, որոնք մեծապես վնասված են կամ չորացած: Գործունեության իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է հատել չորացած և վնասված ծառերը և իրականացնել տարածքի կանաչապատում (250.0 զծմ թփեր, մոտ 40 հատ Տույա Սմարագդ և մոտ 20 հատ Ղրիմյան Մոճի): Մանրամասները ներկայացած են աշխատանքային նախագծում:

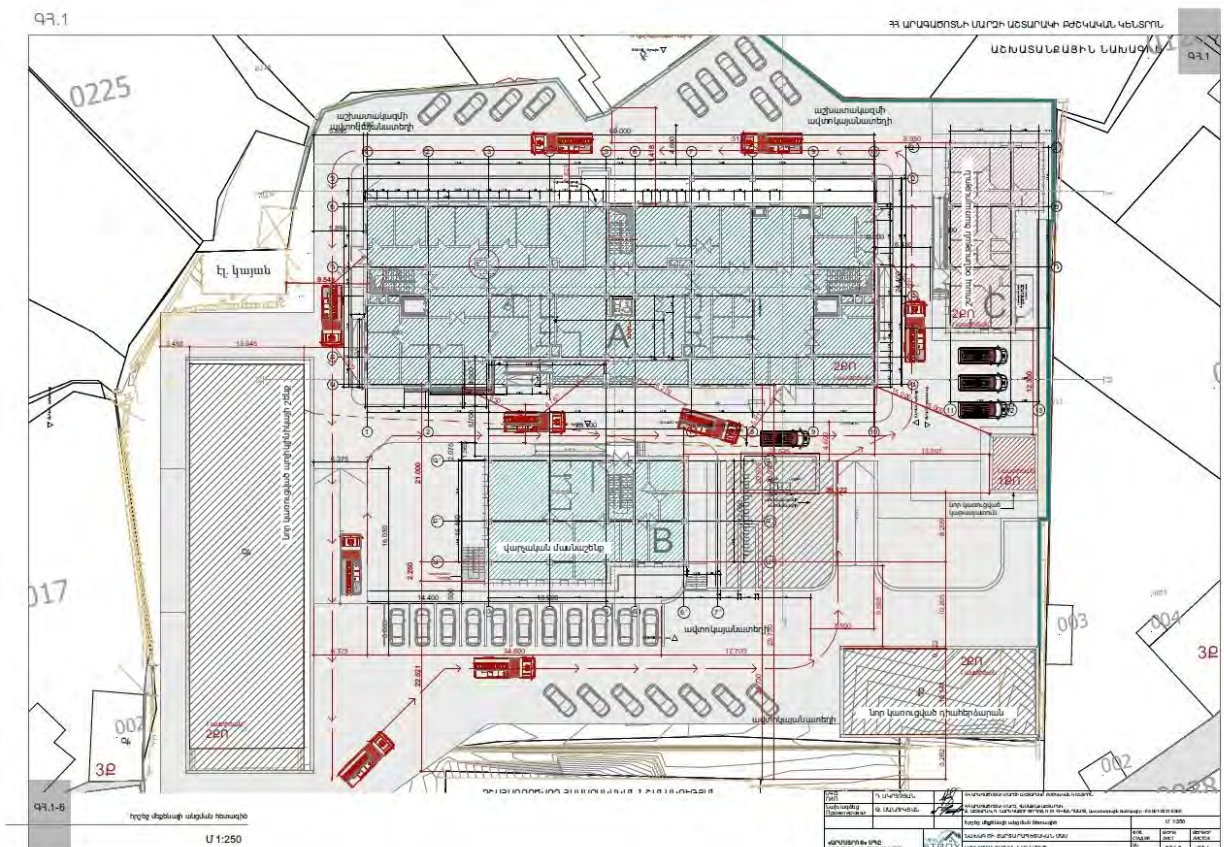
Պատկեր 9: Գլխավոր հատակագիծ / Գոյություն ունեցող վիճակ

Պատկեր 10: Գլխավոր հատակագիծ / Հիմնական զծագիր

Պատկեր 11: Գլխավոր հատակագիծ / Հրշեջ մեքենային անցման հետագիծ

Ջրամատակարարում և էլեկտրամատակարարում

Ջրամատակարարման համար գոյություն ունի նոր կառուցված պոմպակայան որից միացվել են նաև նոր մասնաշենքի ջրամատակարարման խողովակները, նախատեսվել են նոր պոմպեր: Գոյություն ունեն նոր կառուցված սառը և տաք ջրի գծեր, որոնց միացվել են նոր մասնաշենքի գծերը ևս: Զրահեռացումը կազմակերպվել է արդեն իսկ նոր կառուցված կոյուղագծերին: Էլեկտրամատակարարման համար կատարվել են մի շարք լուծումներ, տարբեր իրավիճակներում այլընտրաքային միացումներից օգտվելու համար: Միացումները իրականացվել են հողամասին կից գոյություն ունեցող էլ. կայանից:

Օդափոխության համակարգ

Օդափոխությունը կենտրոնացված է, խողովակները անցնում են դեպի տանիք քարձրացող հորաններով տեխնիկական հարկում նախատեսված կետային սարքավորումներով, դրոսում թթվածնի բալոնների համար նախատեսված տարածքով, որը միանում է առանձին հատուկ դրա համար նախատեսված հորանին և մատակարարվում անհրաժեշտ սենյակներ:

6.3. Նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամանակացույցը

Բժշկական կենտրոնի կառուցման աշխատանքները կտևեն մոտ 2-3 տարի:

7. ԱՅԼԸՆՏՐԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ծրագրի այլընտրանքային տարբերակները դիտարկվում են երկու առումով:

7.1. «Ոչ մի գործողություն» այլընտրանքային տարբերակ

«Ոչ մի գործողություն» այլընտրանքային տարբերակը վերաբերում է այն սցենարին, երբ Աշտարակի բժշկական կենտրոնի կառուցումը չի իրականացվում: Այս սցենարի դեպքում՝

- Աշտարակի և հարակից համայնքների բնակիչները կշարունակեն զգալ որակյալ բուժապասարկման պակաս՝ ստիպված լինելով բուժման նպատակով ուղևորվել մայրաքաղաք կամ ավելի հեռավոր բուժհաստատություններ:
- Հանրային առողջապահական ծառայությունների հասանելիությունը կմնա սահմանափակ՝ հատկապես կանխարգելիչ բուժօգնության և շտապ արձագանքման տեսանկյունից:
- Չիրացված կմնան առողջապահական ենթակառուցվածքների բարելավման և տարածքային համաչափ զարգացման հնարավորությունները:

- Կկորսվի համայնքի զարգացմանն ու աշխատատեղերի ստեղծմանը միտված կարևոր ներուժը:
- Բնակչության առողջության ընդհանուր մակարդակը կարող է իջնել, հատկապես խոցելի խմբերի շրջանում:

Ուստի, «ոչ մի գործողություն» տարբերակը չի համարվում կենսունակ և կայուն այլընտրանքային տարբերակ, քանի որ այն հակասում է ինչպես պետական առողջապահական քաղաքականության առաջնահերթություններին, այնպես էլ համայնքային կարիքներին:

7.2. Ծրագրի առավելությունները

Առաջարկվող տարբերակը ենթադրում է Աշտարակի բժշկական կենտրոնի կառուցում, որն ունի մի շարք առավելություններ՝ ինչպես տեղական համայնքի, այնպես էլ ամբողջ տարածաշրջանի համար: Մասնավորապես՝

- Բուժսպասարկման որակն ու հասանելիությունը կբարելավվեն՝ շնորհիվ նոր բժշկական կենտրոնի, որը կկահավորվի ժամանակակից սարքավորումներով և կգործի բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների ներգրավմամբ:
- Կբարելավվի բնակչության առողջության ընդհանուր մակարդակը՝ կանխարգելիչ միջոցառումների, ժամանակին ախտորոշման և արդյունավետ բուժման հնարավորության շնորհիվ:
- Կխթանվի համայնքային և տարածքային սոցիալ-տնտեսական զարգացումը՝ նոր աշխատատեղերի ստեղծման և համայնքում բժշկական և սպասարկող մասնագիտությունների զարգացման միջոցով:
- Կզարգանան առողջապահական ենթակառուցվածքները՝ հնարավոր դարձնելով նաև հետագա ընդլայնումներ և ծառայությունների բազմազանացում:
- Կենտրոնը կծառայի որպես առողջ ապրելակերպի խթանման, պատվաստումների և հանրային իրազեկման կարևոր հարթակ:

Բացի այդ, ծրագրի շրջանակում շինարարական աշխատանքները կիրականացվեն շրջակա միջավայրի նկատմամբ զգայունությամբ՝ նախատեսելով աղմուկի, փոշու, թափոնների կառավարման և հարակից բնակչության բարեկեցության պահպանման համապատասխան միջոցառումներ: Աշխատանքներում հնարավորինս կներառվի տեղական աշխատուժ՝ համայնքի ներգրավվածությունը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

8. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԲՆԱՌԵՍՈՒՐՄՆԵՐ ԵՎ ՆՅՈՒԹԵՐ

8.1. Ջուր.

Տեղում առկա են բոլոր ենթակառուցվածքները, այդ թվում Վեովիա ջուր ՓԲԸ ջրագիծը և կոյուղատարը: Մինչև շինարարական աշխատանքների սկիզբը, «Վեովիա Ջուր» ընկերության հետ կկնքի նոր պայմանագիր և կվերսկսվի ջրամատակարարումը ու կսկսի գործել կոյուղին:

Ջրի ծախսը խմելու և տնտեսական կարիքների համար

Ջրի հաշվարկային ծախսերը որոշվում են համաձայն СНиП 2.04.01-25 "Внутренний водопровод и канализация зданий", նորմերի:

Մեկ բանվորի ջրօգտագործման նորմը՝ - 25 լիտր

Օրական, մեկ վարչական աշխատողին – 16 լիտր

Շինարարական աշխատանքային ռեժիմը – առավելագույնը 30 ամիս, 22 օր/ամիս, օրը 8 ժամ/օր:

Աշխատողների խմելու և կենցաղային պահանջների համար ջրածախսը կազմում է.

$$W_{\text{խ.տ.}} = n \times N \times T_1 + n_1 \times N_1 \times T_2, \text{ որտեղ}$$

n – Ինժեներատեխնիկական /ԻՏ/ աշխատողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N – ԻՏ աշխատողների ջրածախսի նորմատիվն է, 0.016 մ³օր/մարդ

T_1 – ԻՏ աշխատողների աշխատանքային օրերի ընդհանուր թիվը- 1320,

n_1 – բանվորների թվաքանակն է (օրական)- 25 մարդ,

N_1 - բանվորների ջրածախսի նորմատիվն է - 0.025 մ³օր/մարդ,

T_2 - աշխատանքային օրերի թիվն է - 660.

$$W_{\text{խ.տ.}} = 5 \times 0.016 \text{ մ}^3 \times 660 + 25 \times 0.025 \text{ մ}^3 \times 660 = 465.3 \text{ մ}^3/2\text{ին}, 0.705 \text{ մ}^3/\text{օր}:$$

Ջրի ծախսը տրանսպորտային միջոցների անիվների լվացման համար

Շինարարության փուլում մեքենաների լվացումը նախատեսվում է մեկ կամ երկու մեքենա: Տեղադրվելու են 2 հատ լվացման կետ, յուրաքանչյուրի ջրաքանակի նորման ընդունված է 120 լ/հատ:

$$Q_2 = 120 \times 2 \times 2 = 480 \text{ լ կամ } 0.48 \text{ մ}^3/\text{օր}$$

$$\text{Շին.ընթացքում՝ } 0.48 \text{ մ}^3/\text{օր} \times 660 \text{ օր} = 316.8 \text{ մ}^3/2\text{ին}$$

Ջրի ծախսը փոշեռառաջացման օջախների ջրցանի համար

Այդ ծախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$V_1 = S \times K \times T,$$

Որտեղ՝ S – շինհրապարակի թրջվող մակերեսն է, 2400 մ²,

K - ջրցանման նորման – 0.0015մ³/1մ²

T – ջրցանի /տաք և չոր եղանակի/ օրերը, 160 օր/տարի կամ 480 օր/2ին:

Այսպիսով՝

$$V_1 = 2400 \times 0.0015 \times 480 = 1728 \text{ մ}^3/2\text{ին}:$$

Միջին օրեկանը կազմում է 3.6մ^3 :

Շահագործման փուլում ջրցան չի նախատեսվում:

Ջրցանը իրականացվելու է ջրցան մեքենայի միջոցով, իսկ անհրաժեշտության դեպքում կտեղադրվեն ջրշաղ սարքեր:

Ընդամենը շինարարության ընթացքում ջրապահանջը կկազմի՝

$$465.3 + 316.8 + 1728 = 2466.1\text{մ}^3/\text{շին}:$$

Արտահոսք.

Ջրցանը արդյունքում արտահոսք չի առաջանում

Անիվների լվացման ընթացքում ջրի կորուստը կազմում 10 տոկոս, այստեղից արտահոսքը կկազմի՝ $316.8 \times (1 - 0.1) = 285.1\text{մ}^3/\text{շին}$:

Կենցաղային ջրօգտագործման կորուստները կազմում են 5 տոկոս, այստեղից՝

$$465.3 \times (1 - 0.05) = 442\text{մ}^3/\text{շին}:$$

Ընդամենը արտահոսքը կկազմի՝ $285.1 + 442 = 727.1\text{մ}^3/\text{շին}$:

Տարածքի բոլոր կեղտաջրերը հավաքվում են մեկ ցանցի մեջ և միանում Վեդլիա ջուր ՓԲԸ կոյուղատարին:

8.2. Հողային աշխատանքներ

Ծրագրի իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել հողային աշխատանքներ, ինչի արդյունքում հանվող գրունտի և հողի քանակը կկազմի 30415մ^3 կամ 48664տ ամբողջ շինարարական աշխատանքների ընթացքում: Հանված մյուրերը կդասակարգվեն և կպահվեն տարածքում նախատեսված համապատասխան վայրերում, իսկ ոչ պիտանի հանույթը կտեղափոկվի Աշտարակի համայնքապետարանի կողմից նախատեսված աղբավայր՝ համապատասխան երթուղիներով:

8.3. Օգտագործվող նյութեր

Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից:

Գործունեության իրականացման ընթացքում օգտագործվելու են հետևյալ նյութերը.

- մալուխ,
- մետաղ՝ ալյումին, պողպատ,
- ներկ,
- մեկուսիչ նյութեր
- բետոն,
- խիճ,
- փայտանյութ:

Շինարարության համար նախատեսված նյութերը մատակարարվելու են

համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպություններից: Անհրաժեշտ շինանյութերը գործունեության վայր են բերվելու ըստ տեսակների և անհրաժեշտության, տեղադրվելու են տակդիրների վրա:

9. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

9.1. Շինարարական փուլի ազդեցությունը և մեղմող միջոցառումները

9.1.1. Օդային ավազան.

Բժշկական կենտրոնի շինարարության ընթացքում կառաջանան մի շարք նյութերի արտանետումներ: Հիմնական արտանետումը՝ փոշին, կառաջանա հողի փորման, բեռնման և տեղափոխման ընթացքում: Շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ կառաջանան նաև դիզվառելիքի այրման արգասիքներ՝ ազոտի, ծծմբի և ածխածնի օքսիդներ, պինդ մասնիկներ:

ա) Փորման-բեռնման աշխատանքների ժամանակ փոշու արտանետումները

Փորման-բեռնման աշխատանքների ժամանակ փոշու արտանետումների հաշվարկը կատարվել է ըստ “ВРЕМЕННОЕ МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ПО РАСЧЕТУ ВЫБРОСОВ ОТ НЕОРГАНИЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ”, Минпромстрой СССР, 1987:

$Q_1 = (P_1 \times P_2 \times P_3 \times P_4 \times P_5 \times G \times 10^6 \times B \times P_6) / 3600$ տ/ժամ (քանաձև 1), որտեղ

P_1 - փոշու ֆրակցիայի բաժնեմասն է գրունտերում, 0.05

P_2 - 0-50 մկմ չափերով մասնիկների բաժնեմասն է տարածվող փոշու աերոզոլում, 0.02

P_3 - գործակից, որը հաշվի է առնում շինարարական տեխնիկայի աշխատանքի գոտում քամու միջին արագությունը, 1.0

P_4 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոնավությունը, 0.4 (հաշվի առնելով նաև ջրցանը)

P_5 - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի խոշորությունը, 0.4

P_6 - գործակից, որը հաշվի է առնում տեղանքի պայմանները, 1.0

B - գործակից, որը հաշվի է առնում նյութի բեռնաթափման բարձրությունը, 0.5

G - հանվող գրունտի և հողի քանակը՝ 30415 մ³ ամբողջ շինարարության ընթացքում, կամ 48664տ:

Շինարարական աշխատանքները իրականացվելու են 2 – 3 տարի, որից հողային աշխատանքները՝ 15 ամիս, կամ 330 օր:

$G = 48664$ տ : 330 օր : 8 ժամ/օր = 18.4 տ/ժամ:

$Q_1 = (0.05 \times 0.02 \times 1.0 \times 0.4 \times 0.4 \times 18.4 \times 10^6 \times 0.5 \times 1.0) / 3600 = 0.4$ գ /վրկ:

Արտանետումների քանակը շինարարական աշխատանքների արդյունքում կկազմի՝

0.4 գ/վրկ $\times$ 330 օր $\times$ 8 ժամ $\times$ 3600վրկ/ժամ : 1 000 000 գ/տ = 3.8 տ:

Վնասակար նյութերի արտանետումներ են սպասվում նաև շինարարական և

տրանսպորտային միջոցների շահագործման ժամանակ, վառելիքի այրման ընթացում:

Վառելանյութի օգտագործումը

Վառելանյութը կարող է օգտագործվել մեքենաների և բեռնատարների շահագործման, ըստ շինարարական գործունեության պահանջի: Հիմնականում օգտագործվելու է դիզելային վառելիք:

Մեքենաների և բեռնատարների վառելիքի ծախսը կարող է տարբերվել, կախված մեքենայի տեսակից, տատանվելով 60 - 70 լ/օր սահմաններում, ամբողջ շինարարության ընթացքում վառելիքի հաշվարկային ծախսը կկազմի 46200 լ կամ 39.3 տ:

Վառելանյութի պահպանման համար պետք է հատկացվի հատուկ տարածք: Տարածքը պետք է ունենա բետոնե հարթակ և արտահոսքերի հավաքման համակարգ:

բ) Դիզելային վառելիքի այրման արգասիքները

Դիզ.վառելիքի հետ կապված արտանետումները հաշվարկվում են «Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակների որոշման» մեթոդական հրահանգի հիման վրա:

Ըստ նշված մեթոդակարգի ծանր ավտոտրանսպորտի և տեխնիկայի տեսակարար արտանետումները բերված են ստորև աղյուսակ 14-ում:

Աղյուսակ 14: Տեսակարար արտանետումներ (գ/կգ վառելիք)

Վառելիքի տեսակը	Նյութի անվանումը						
	NO _x	CH	ՑՕՄ	CO	N ₂ O	CO ₂	ՊՄ
Դիզելային վառելիք	42.3	0.243	8.16	36.4	0.122	3138	4.3

Վառելիքի այրման ընթացքում առաջացող վնասակար նյութերի արտանետումները բերված են աղյուսակ 15-ում, որում միավորվել են ածխաջրածինները, ազոտի օքսիդները:

Աղյուսակ 15: Ավտոտրանսպորտից մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի քանակը

Ավտոմեքենայի կատեգորիան	Վնասակար նյութը	Տեսակարար արտանետումները, գ/կգ	Արտանետումները, տ/շին.ժամ
Մեծ բեռնունակության ավտոտրանսպորտ	CO	36.4	1.43
	Ածխաջրածիններ	8.403	0.33
	NO _x	42.422	1.67
	Մուր	4.3	0.17

Ծծմբային անհիդրիդ

Ծծմբային անհիդրիդի (SO₂) արտանետումները հաշվարկվում են ելնելով այն մոտեցումից, որ վառելիքում պարունակվող ամբողջ ծծումբը լիովին վերածվում է SO₂-

ի: Այդ դեպքում կիրառվում է CORINAIR գույքագրման համակարգի բանաձևը.

$$ESO_2 = 2 \Sigma k_s b, \text{ որտեղ } \text{'}$$

k_s -ը վառելիքում ծծմբի միջին պարունակությունն է՝ 0.002 տ/տ

b –ն վառելիքի ծախսն է՝ 39.4 տ/շին.ժամանակ:

$$SO_2 = 2 \times 39.4 \times 0.002 = 0.16 \text{ տ:}$$

Ընդամենը շինարարական փուլում առաջացող արտանետումների քանակները բերված են աղյուսակ 15-ում:

Աղյուսակ 16: Շինարարության փուլի արտանետումները

N	Արտանետվող նյութի անվանումը	Արտանետումը, տ/շին.ժամ
1	Անօդաչուական փոշի	3.8
2	Ածխածնի օքսիդ	1.43
3	Ածխաջրածաններ	0.33
4	Ազոտի երկօքսիդ	1.67
5	Մուր	0.17
6	Ծծմբային անհիդրիդ	0.16

Հաշվի առնելով նախատեսվող գործունեության բնույթը, օդի աղտոտման մակարդակը գնահատվում է որպես ցածր: Ազդեցությունը ավելի նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում է իրականացնել տարածքի և հանվող գրունտի ջրցան, շինարարական տեխնիկան և ավտոմեքենաները պարբերաբար կստուգվեն և շարժիչները կկարգաբերվեն:

Բացի վերոնշյալից նախատեսվում է իրականացնել փոշու ելակետային և ընթացիկ գործիքային չափումներ, քանի որ գործունեության տարածքին մոտ կան բնակելի և հասարակական շինություններ: Փոշու գործիքային չափումների կետերը պետք է որոշվեն, իսկ մեթոդիկային պետք է մշակվի նախօրոք (մինչ շին.աշխատանքների սկիզբը): Չափումները պետք է իրականացվեն՝ փոշու մակարդակները ֆիքսելու և ցանկացած փոփոխություն արձանագրելու նպատակով: Դա թույլ կտա անընդհատ հետևել և լավ վիճակում պահպանել օդի որակը, իսկ անհրաժեշտության դեպքում անմիջապես իրականացնել համապատասխան միջոցառումներ՝ փոշու մակարդակի նվազեցման համար:

Բացի փոշու մոնիթորինգից անհրաժեշտ է լինելու նաև իրականացնել փոշեկլանիչ ցանցապատում / թաղանթապատում մինչև 4մ բարձրությամբ հատկապես տարածքի հյուսիսային մասում, որտեղ անմիջական հարևանությամբ առկա է շենք՝ օգտոտգործվող հասարակական նպատակներով: Մանրամասները ներկայացված են ԲԿՊ-ում:

Ի լրումն վերոնշյալի, ստորև ներկայացված են ՀՀ «Մթնոլորտային օդի

պահպանության մասին» օրենքով սահմանված այն պահանջները, որոնք պետք է պահպանվեն շինարարական աշխատանքների ընթացքում: Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կառուցվող (վերակառուցվող, քանդվող) օբյեկտների շինարարության ընթացքում փոշու արտանետումների՝ շինարարական հրապարակից դուրս տարածվելը կանխարգելելու նպատակով շինարարություն, ինչպես նաև փոշու արտանետման հետ կապված աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպությունները և քաղաքացիները դրանք իրականացնելու ընթացքում պարտավոր են՝

ա) պարսպապատել շինարարական հրապարակները, իսկ ներքուստ և արտաքուստ վերանորոգվող շենքերը և շինությունները ծածկել շինարարությանը համապատասխան բարձրության անթափանց թաղանթով,

բ) շինարարական հրապարակից դուրս եկող ավտոմեքենաների անվադողերը լվանալ,

գ) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, սորուն նյութերը և շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներ ունեցող մեքենաներով,

դ) օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը, բացառությամբ վերանորոգվող և վերակառուցվող փողոցների, օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս,

ե) հղկման աշխատանքներ իրականացնելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ,

զ) սորուն նյութերը (ավազ, գաջ, ցեմենտ) պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով,

է) շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով:

Արգելվում է այրել խոզանները, բուսական մնացորդներով ու չորացած բուսականությամբ տարածքները, արոտավայրերի ու խոտհարքների բուսականությունը գյուղատնտեսական, անտառամերձ, անտառային ու բնության հատուկ պահպանվող տարածքների հողերում:

Արգելվում է կենցաղային և արտադրական աղբը, ինչպես նաև տերևաթափից առաջացած թափոններն այրել բնական միջավայրում, բնակավայրերում, նրանց շրջակայքում ու դրանց այրման համար չնախատեսված կաթսայատներում, վառարաններում և այլ սարքերում:

9.1.2. Ջրային ավազան

Մինչև շինարարության սկիզբը կվերականգնվի մախցումը Վեռլիա ջուր ջրատարին և կոյուղու համակարգին և կեղտաջրերը կլցվեն կոյուղու ցանց:

Շինարարության փուլում ջրի ջրառը իրականացվելու է «Վեոլիա Ջուր» ՓԲ ընկերության հետ կնքված պայմանագրի, իսկ կանաչապատ տարածքների ոռոգումը՝ Արագածոտն ԶՈՐ-ի հետ ձեռք բերված պայմանավորվածությունների հիման վրա:

Այլ ազդեցություններ ջրային ռեսուրսների վրա շինարարության ընթացքում չի նախատեսվում:

9.1.3. Թափոնների կառավարում

Նախատեսվող շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում, տարածքում առաջացող երկու տեսակի թափոնները կարող են բացասաբար անդրադառնալ շրջակա միջավայրի վրա:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում, առաջացող թափոնատեսակներն են՝ կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ/բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի /ծածակագիրը՝ 9120040001004/՝ 179.2 մ³, որը կհավաքվի աղբամաններում և պարբերաբար կտեղափոխվի համայնքային կոշտ կենցաղային թափոնների աղբավայր:

Շենքերի քանդումից առաջացած շինարարական աղբ /ծածակագիրը՝ 9120060101004/՝ 57.6 մ³, ըստ առաջացման կտեղափոխվի համայնքի կոդմից հատկացված աղբավայր:

Շինարարական տեխնիկայի և ավտոտրանսպորտի բոլոր սպասարկման աշխատանքները, քսայուղերով և վառելիքով լիցքավորումը կիրականացվի մասնագիտացված կայաններում, ինչը թույլ կտա բացառել վտանգավոր թափոնների առաջացումը:

Քանի որ, շինարարական տեխնիկան և ավտոտրանսպորտը կսպասարկվեն ավտոսպասարկման կայաններում, այլ թափոնատեսակներ տարածքում չեն առաջանա:

9.1.4. Հողային ռեսուրսներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքում հողային ծածկույթի վրա էական բացասական ազդեցություններ չեն նախատեսվում, քանի որ տեղում բերրի հողաշերտ չկա:

Հանված հողային զանգվածը օգտագործվելու է հետլիցքի և տարածքի բարեկարգման համար:

9.1.5. Կենսաբազմազանություն

Ազդեցությունը իրականում չնչին է լինելու, քանի որ տարածքը փոքր է որպեսզի զգալի ազդեցություն լինի տարածաշրջանի կենդանական աշխարհի վրա: Բուսական

աշխարհին հասցվող հավանական վնասը ևս չնչին է լինելու քանզի տարածքում չկան վայրի բուսատեսակներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքում շինարարական աշխատանքների ընթացքում բացասական ազդեցության կենսաբազմազանության վրա չի նախատեսվում, քանի որ տարածքը երկար ժամանակ ենթարկվել է մարդածին ազդեցության և այնտեղ կենսաբազմազանությունը գործնականում բացակայում է: Տեղամասի առկա վնասված և չորացած ծառերը կհատվեն և Ծրագրի իրականացման շրջանակներում կիրականացվի կանաչապատում, ինչը դիտարկվում է նշված և հարակից տարածքների համար որպես դրական ազդեցություն:

Ըստ հետազոտությունների, բժշկական կենտրոնի կառուցման համար նախատեսված տարածքում չեն հայտնաբերվել ՀՀ Կարմիր Գրքում գրանցված կենդանատեսակներ և բուսատեսակներ: Կարևոր է նաև հաշվի առնել այն հանգամանքը, որ ներկայացվող տարածքը երկրար տարիներ ենթարկվել է մարդածին ազդեցության:

Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունները նվազեցնելու նպատակով հաշվետվության կառավարման պլանով նախատեսվում են համապատասխան միջոցառումներ:

9.1.6. Պատմամշակութային հուշարձաններ

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցվելու են և տեղեկացվելու են համապատասխան պետական մարմնին (Պատմական և մշակութային հուշարձանների պահպանության վարչությանը)՝ համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության հետագա գործողությունները կազմակերպելու համար: Ներկայացված գործունեությունը չի կարող որևէ բացասական ազդեցություն ունենալ պատմամշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտի վրա, քանի որ տարածքում և դրա հարևանությամբ նմանատիպ օբյեկտներ չկան:

9.1.7. Էկոլոգիապես զգայուն տարածքներ

Գործունեության վայրը չի առնչվում վայրի բնության կամ այլ արգելոցի, ազգային պարկի, զբոսայգու կամ միջազգային նշանակության այլ տարածքների հետ, ուստի, թե՛ շինարարության և թե՛ շահագործման փուլում որևէ ազդեցություն չի կանխատեսվում:

9.1.8. Արտակարգ իրավիճակներ.

Շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքում հնարավոր են արտակարգ իրավիճակների և աշխատանքի անվտանգության հնարավոր ռիսկերի առաջացում՝ կապված.

- բնական աղետների (երկրաշարժ, սողանք, ջրհեղեղ և այլն) և անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների փոփոխության (քամու ուժեղացում, փոթորիկ),
- հրդեհների առաջացման,
- հեղուկ նյութերի արտահոսքի,
- աշխատողների վնասվածքների և շահագործվող տեխնիկայի վթարների հետ:

Աշտարակի ԲԿ կառուցման ենթակա տարածքում ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթներն՝ ինչպիսիք են կարստը, սողանքը, քարաթափությունը, փլուզումը և այլն, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ, տվյալ տարածքում բացակայում են:

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների բնույթը և նախատեսված մեղմացնող միջոցառումները, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները կլինեն շատ ցածր: Արտակարգ իրավիճակների ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են համապատասխան միջոցառումներ:

9.1.9. Աղմուկ և թրթռում

Ներկայացվող տեղանքում աղմուկի և տատանումների մակարդակը հիմնականում ցածր է, սակայն քանի որ տեղանքը գտնվում է բնակելի մարդաշատ տեղամասում և ճանապարհի հարևանությամբ, այդ հատվածում աղմուկի մակարդակը գնահատվում է որպես միջին-բարձր (հիմնականում՝ ավտոտրանսպորտային միջոցներ):

ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «Աղմուկն աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում և բնակելի կառուցապատման տարածքներում» N2-III-11.3 Սանիտարական նորմերը հաստատելու մասին N 138 և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀՇՆ 22-04-2014 «Պաշտպատություն աղմուկից» Շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2001 թվականի հոկտեմբերի 1-ի N 82 Հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին N79-Ն հրամանների պահանջներին համապատասխան:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: Ավտոմեքենաների և սարքավորումների աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակը 80 դԲ (A) գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (գլխարկներ, ականջակալներ և այլն):

Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը

ցերեկային ժամերի համար կազմում է 55 դԲ (A):

Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների բնույթը, աշխատակիցների և բնակիչների վրա աղմուկի ազդեցությունը կրելու է ժամանակավոր բնույթ:

Նախատեսվող գործունեության տարածքին մոտ կան մի քանի բնակելի և հասարակական շենք-շինություններ, որոնց վրա բացասական ազդեցությունները կանխելու նպատակով պետք է իրականացվեն աղմուկի ելակետային և ընթացիկ գործիքային չափումներ և անհրաժեշտության դեպքում կիրառել համապատասխան մեղմացնող միջոցառումներ: Մանրամասները ներկայացված են ԲԿՊ-ում:

9.1.10. Սոցիալական ազդեցությունների մեղմացումը շինարարության փուլում

Շրջակա տարածքների և գործունեության ազդեցության ենթակա մոտակա հանրային միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները հիմնականում պայմանավորված են շինարարական աշխատանքների իրականացմամբ, կրում են ժամանակավոր բնույթ և ունեն կարճատև ազդեցություններ: Այդ ազդեցությունները կարող են կանխվել կամ նվազեցվել բնապահպանական կառավարման պլանով (ԲԿՊ) նախատեսված՝ սոցիալական ազդեցությունները մեղմացնող միջոցառումների և բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացման արդյունքում, որին պարտավոր են հետևել՝ շինարարը, հսկող և վերահսկող մարմինները:

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա տարածքների և սոցիալական միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխման կամ մեղմացման միջոցառումներն ըստ ազդեցության ուղղությունների ներկայացվում են ստորև:

Սոցիալական միջոցառումներ

Շինարարության փուլում հնարավոր սոցիալական ազդեցություններից խուսափելու նպատակով նախատեսվում է՝

- թույլ չտալ շինարարական աշխատանքների կատարումը սահմանված ժամերից դուրս,
- վտանգավոր տեղամասերում տեղադրել նախազգուշացնող նշաններ,
- որակավորված աշխատակիցների միջոցով իրականացնել սարքավորումների պարբերական զննումներ շինարարների համար՝ անվտանգության աուդիտների, առաջին օգնության և անվտանգության դասընթացների պարբերաբար կազմակերպելում և իրականացում:

9.1.11. Աշխատանքի անվտանգություն և առողջություն

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները ներառում են.

- Աշխատանքային անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների համար նշանակել պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շինհրապարակում:
- Անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցառումներ կողմնակի անձանց մուտքը շինհրապարակ արգելելու համար՝ ցանկապատում, պահակակետեր, ցուցանակներ, արգելող պաստառներ այլ:
- Ապահովել շինհրապարակում աշխատողների համար հանգստի պայմաններ և կենցաղային պայմաններ /լվացարան, զուգարան/:
- Անհրաժեշտ է ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակի բոլոր մեքենաներում և հատվածներում:
- Անհրաժեշտ է ապահովել առաջին բուժօգնության դեղատուփի առկայությունը և հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում:
- Անձնակազմը պետք է ապահովվի համապատասխան արտահագուստով և անհատական պաշտպանական միջոցներով:
- Աշխատողներին անհրաժեշտ է տրամադրել կոնկրետ աշխատանքի անվտանգության հրահանգավորում՝ աշխատանքը սկսելուց առաջ: Աշխատանքային անվտանգության և առողջության հետ կապված միջադեպերը պետք է գրանցել գրանցամատյանում:
- Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ)
- Խստագույնս պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության նորմերը շխատանքներն իրականացնել այնպես, որ նվազագույնի հասցվի ազդեցությունը հարևան հանգստացողների և շրջակա տարածքների վրա:
- Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները, համայնքը և բնակիչները պետք է նախազգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ:

Առողջության և աշխատանքային անվտանգության միջոցառումները շինարարության փուլում կիրականացվեն կապալառուի կողմից՝ համաձայն ԲԿՊ-ում նկարագրված միջոցառումների:

9.1.12. Հակահրդեհային միջոցառումներ

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ անհրաժեշտ է՝

- մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,

- հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,
- շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կարևորվում է ղեկավարվել ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն հրամանով հաստատված սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներով:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների և առողջապահական ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

9.1.13. Սանիտարահիգիենիկ և սանիտարահամաճարակային նորմեր

Գործունեության իրականացման շրջանակներում պարտադիր է պահպանել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված, բայց դրանով չսահմանափակված բոլոր նորմերը՝ սանիտարահիգիենիկ բարձր մակարդակ ապահովելու նպատակով: Այդ պահանջը բավարարելու համար անհրաժեշտ է՝

- պետական մարմիններից ստանալ տեղեկություններ սանիտարահամաճարակային իրադրության շրջակա միջավայրի, բնակչության առողջական վիճակի և սանիտարական կանոնների մասին,
- մասնակցել բնակչության սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման վերաբերյալ պետական մարմինների որոշումների և ծրագրերի մշակմանը, քննարկմանն ու ընդունմանը,
- կատարել Հայաստանի Հանրապետության սանիտարական օրենսդրության պահանջները և արտադրական վերահսկողություն իրականացնել դրա նկատմամբ
- ըստ անհրաժեշտության մշակել ու իրականացնել սանիտարահիգիենիկ և հակահամաճարակային միջոցառումներ շրջակա միջավայրի աղտոտման վերացման և կանխման, բնակչության աշխատանքի, կենցաղի, կրթության և հանգստի պայմանների բարելավման, ինչպես նաև հիվանդությունների առաջացման և տարածման կանխարգելման ուղղությամբ,
- տեղեկացնել Հայաստանի Հանրապետության պետական հիգիենիկ և հակահամաճարակային ծառայությանը, ինչպես նաև տեղական իշխանություններին վթարային իրավիճակների, արտադրության տեխնոլոգիական այն պրոցեսների մասին, որոնք կարող են հանգեցնել կամ հանգեցրել են սանիտարական կանոնների

խախտման,

- կատարել սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովման վերաբերյալ պետական իրավասու մարմինների և պաշտոնատար անձանց որոշումները և կարգադրությունները,
- կազմակերպել իրենց աշխատողների սանիտարական կուլտուրայի բարձրացմանը նպաստող հիգիենիկ ուսուցում և դաստիարակություն:

9.1.14. Բարեկարգում և կանաչապատում

Գործունեության իրականացման ընթացքում կհատվեն 10-12 հատ ծառեր, որոնք մեծապես վնասված են կամ չորացած: Այլ տիպի բուսականություն տարածքում առկա չէ:

Գործունեության իրականացման շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել բարեկարգման և կանաչապատման աշխատանքներ, որի արդյունքում ներկայացվող տարածքի որոշակի մասը պատված կլինի թարմ ծառաթփային բուսականությամբ: Մանրամասները ներկայացված են աշխատանքային նախագծում:

9.2. Բնապահպանական ազդեցությունները և դրանք մեղմող միջոցառումները բժշկական կենտրոնի շահագործման փուլում

9.2.1. Օդային ավազան.

Հաշվի առնելով Ծրագրի տեխնիկական բնութագրերը, շահագործման փուլում օդային ավազանի վրա հնարավոր էական ազդեցություն չի կանխատեսվում:

9.2.2. Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների պահպանման համար նախատեսվում է՝

- աշխատողների համար խմելու ջուրը հասանելի կլինի բժշկական կենտրոնի տարածքում,
- աշխատողների կենցաղային և սանիտարական կարիքները ապահովված կլինեն բժշկական կենտրոնի տարածքում,
- կկառուցվի ոռոգման համակարգ՝ նախատեսվող կանաչապատ տարածքների ոռոգման համար:

9.2.3. Թափոնների կառավարում

Տարածքում առաջացած կենցաղային և շինարարական աղբը հավաքվելու է համապատասխան վայրերում և պարբերաբար տեղափոխվելու է Աշտարակի համայնքապետարանի կողմից հատկացված աղբավայր:

9.2.4. Հողային ռեսուրսներ

Բժշկական կենտրոնի շահագործման փուլում հողային ռեսուրսների վրա որևէ

ազդեցություն չի կանխատեսվում:

9.2.5. Կենսաբազմազանություն

Բուսական աշխարհ

Բժշկական կենտրոնի շահագործման ժամանակ նոր տարածքներ չեն ներառվելու և բուսական աշխարհի վրա որևէ ազդեցություն չի նախատեսվում:

Կենդանական աշխարհ

Բժշկական կենտրոնի շահագործման ժամանակ նոր տարածքներ չեն ներառվելու և կենդանական աշխարհի վրա որևէ ազդեցություն չի նախատեսվում:

9.2.6. Աղմուկ

Գործունեության իրականացման արդյունքում որոշակիորեն կավելանա տեղանքի աղմուկը, մասնատրապես՝ ցերակային ժամերին, ինչը սակայն չի ունենա էական բացասական ազդեցություն:

9.3. Սոցիալական ծրագիր

Շինարարության և շահագործման փուլերում գործունեության իրականացումն նաև ունենալու է համայնքի բնակիչների համար դրական սոցիալ-տնտեսական ազդեցություն՝ մասնավորապես, բացվելու են նոր աշխատատեղեր և առաջնահերթություն է տրվելու թե՛ շինարարության և թե՛ սպասարկման ընթացքում ներգրավել մասնագիտական և ոչ մասնագիտական աշխատուժ հարակից համայնքներից/բնակավայրերից:

10. ՌԻՍԿԵՐԻ ՆՎԱԶԵՅՄԱՆ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

Ռիսկերի նվազեցումը կարելի է ապահովել իրականացնելով մի շարք բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման պլանում և կազմակերպել է իրականացվող աշխատանքների մոնիթորինգ:

ԲԿՊ-ն իրենից ներկայացնում է շրջակա միջավայրի, մարդու առողջության ու շինարարների անվտանգության վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների նկարագրությունը, որոնք հնարավոր են ծրագրի իրականացման նախագծման, շինարարության և շահագործման փուլերում և դրանք կանխող, մեղմացնող միջոցառումների ցանկը:

ԲԿՊ պարունակում է նախատեսվող գործունեության բոլոր փուլերի ընթացքում (նախագծում, շինարարություն, շահագործում) կանխատեսված հնարավոր

անցանկալի բացասական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու միջոցառումները, ինչպես նաև մոնիթորինգի գործողություններ՝ ստուգելու համար շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքի համապատասխանությունը պլանավորված մեղմացնող միջոցառումներին: Հիմնական կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲԿՊ-ում ներառված միջոցառումների իրականացման համար:

ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարումը և դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով Պատվիրատուի կողմից կիրականացվի կանոնավոր մոնիթորինգ, որի շրջանակներում կիրականացվեն մշտադիտարկումների միջոցառումներ և ստուգայցեր՝ երկու շաբաթը մեկ անգամ (մեկ անգամ մեկ ամսվա ընթացքում): ԲԿՊ-ն ներկայացված է Հավելված 1-ում:

11.ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ, ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ 1-ին փուլի հանրային լսումը կազմակերպվել և իրականացվել է 2025թ-ի մայիսի 22-ին ժամը 11:00-ին՝ ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ-ի N 1325-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան, ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Աշտարակ բնակավայրի՝ վարչական ղեկավարի նստավայրում:

Հանրային քննարկումների մասին պատշաճ կերպով ծանուցվել է հանրությունը (հանրային ծանուցման և քննարկումների մասին հայտարարությունը հրապարակվել է օրաթերթում) և համայնքին (պաշտոնապես՝ էլ-փոստի գրությամբ):

Հանրային ծանուցման և քննարկումների վերաբերյալ կազմվել է համապատասխան արձանագրություն և համայնքի կողմից տրամադրվել է գործունեության վերաբերյալ նախնական համաձայնության մասին համայնքի ավագանու որոշումը:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1՝ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ. ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Հնարավոր բացասական ազդեցություն	Մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու կազմակերպություն	Մեղմացնող միջոցառումների ժամանակը	Վերահսկող կազմակերպություն/պատասխանատու	Մեղմացնող միջոցառումների ծախսերը
ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՓՈԻԼ					
Օդային ավազան	- պարսպապատել շինարարական հրապարակները, իսկ ներքուստ և արտաքուստ վերանորոգվող շենքերը և շինությունները ծածկել շինարարությանը համապատասխան բարձրության անթափանց թաղանթով - պահել մեքենաները և սարքավորումները համապատասխան տեխնիկական վիճակում՝ ավելորդ արտանետումներից խուսափելու համար. - խուսափել շարժիչների անգործությունից. - միշտ ծածկել շինարարական նյութերով և աղբով բեռնված բեռնատարները. - կատարվել գրունտի խոնավեցում, ճանապարհի ջրցան՝ ըստ անհրաժեշտության. - ջրցանը կատարել ջրցան մեքենայով՝ չոր և շոգ եղանակներին - կազմակերպել և իրականացվեն փոշու ելակետային և ընթացիկ գործիքային չափումներ՝ շինարարության ընթացքում փոշու մակարդակի արձանագրման նպատակով - կազմակերպել և իրականացվեն փոշու ելակետային	Կապալառու	Շին.աշխատանքների ժամանակ ըստ անհրաժեշտության և կիրառելիության	ՀՀ Քաղաքաշինության Կոմիտե	ընթացիկ ծախսեր

	և ընթացիկ գործիքային չափումներ՝ շինարարության ընթացքում փոշու մակարդակի արձանագրման նպատակով - շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով - Արգելել այրել խոզանները, բուսական մնացորդներով ու չորացած բուսականությամբ տարածքները, արոտավայրերի ու խոտհարքների բուսականությունը գյուղատնտեսական, անտառամերձ, անտառային ու բնության հատուկ պահպանվող տարածքների հողերում - Արգելել կենցաղային և արտադրական աղբի այրումը, ինչպես նաև տերևաթափից առաջացած թափոններն այրել բնական միջավայրում, բնակավայրերում, նրանց շրջակայքում ու դրանց այրման համար չնախատեսված կաթսայատներում, վառարաններում և այլ սարքերում				
Ջրային ռեսուրսներ	- գործունեության իրականացման ընթացքում աշխատողների համար մատակարարել խմելու որակի ջուր՝ բերովի (շերով), - հրդեհաշիջման նպատակով տեղադրել ջրի բաքեր - շինհրապարակում տեղադրել 3 տոննա տարողության պլաստմասե տարա՝ հոսքաջրերի, անձրևաջրերի հեռացման և հավաքման նպատակով, - ջրցանի և փոշենստեցման, մեքենաների անիվների լվացման համար օգտագործել է տեխնիկական որակի ջուր, որը բերվելու է ավտոցիստեռնով՝ պայմանագրային հիմունքներով, - ճանապարհների ջրցանն իրականացնել տարվա չոր		Շին.աշխատանքներ ի ժամանակ՝ ըստ պահանջարկի	ՀՀ Քաղաքաշինության և Կոմիտե	ընթացիկ ծախսեր

	եղանակներին՝ ըստ անհրաժեշտության - շինհրապարակում տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների լվացումից առաջացած արտադրական հոսքաջրերը ուղղորդել տարածքում տեղադրված բիոզուգարան - շինարարական տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների սպասարկումը կատարել համապատասխան մասնագիտացված կետերում - շինարարության համար անհրաժեշտ բետոնախառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում մասնագիտացված կազմակերպությունների մեքենաներով՝ ըստ պահանջի: Կեղտաջրեր - Մինչև շինարարության սկիզբը վերականգնել միացումը քաղաքային կոյուղու համակարգին:				
Հողային ռեսուրսներ	- գործունեության տարածքում յուղի, վառելիքի կամ այլ վտանգավոր հեղուկների պահման տեղամասեր նախատեսել միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում իրականացնել վտանգավոր նյութերի պահեստավորումը՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, - շինարարական նյութերը տեղադրել հատուկ տակդիրների վրա, - ավելցուկային գրունտ չի առաջանա, - հանված հողային զանգվածը օգտագործել հետլիցքի և տարածքի բարեկարգման համար	Կապալառու	Աշխատանքները սկսելուն պես հողային աշխատանքների ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության Կոմիտե	ընթացիկ ծախսեր
Ազդեցություն կենսաբազմազանության	- գործունեության և հարակից տարածքներում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բուսատեսակների նոր	Կապալառու	Աշխատանքները սկսելուն պես և	ՀՀ Քաղաքաշինության	ընթացիկ ծախսեր

վրա	պոպուլյացիաների կամ կենդանիների բնադրավայրերի հայտնաբերման դեպքում դադարեցնել շինարարական աշխատանքները - պահպանության միջոցառումներն իրականացնել 31 հուլիսի 2014 թվականի N 781-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան - շինարարական աշխատանքներն իրականացնել ցերեկային ժամերին՝ որոշ կենդանիների կենսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար:		հողային աշխատանքների ընթացքում	ն Կոմիտե	
Թափոնների առաջացում և կառավարում	- շինհրապարակում առաջացող թափոնները ժամանակավոր կուտակել բնապահպանական տեսանկյունից առավել ընդունելի վայրերում և հեռացնել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով - կենցաղային թափոնների և շինարարական աղբի տեղադրում աղբավայրերում՝ համայնքի ղեկավարի հետ համաձայնեցված - արգելել ցանկացած տեսակի թափոնների բացօդյա այրումը - շինանյութերը ձեռք բերել լիցենզավորված մատակարարներից	Կապալառու	Շին.աշխատանքների ընթացքում, հեռացնել կուտակումից հետո 3-5 օրվա ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության ն Կոմիտե	ընթացիկ ծախսեր
Աղմուկ և թրթռում	Շինարարության և սարքավորումների աշխատանքի հետևանքով առաջացող աղմուկի ազդեցությունը մեղմելու նպատակով հարկավոր է. - աղմկոտ աշխատանքներն իրականացնել ցերեկվա ժամերին, - մեքենաների շարժիչները պարբերաբար ստուգել և անհրաժեշտության դեպքում կարգաբերել - կազմակերպել և իրականացվնել աղմուկի ելակետային	Կապալառու	Շին. աշխատանքներ ի մեկնարկին զուգընթաց և աշխատանքների ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության ն Կոմիտե	ընթացիկ ծախսեր

	և ընթացիկ գործիքային չափումներ՝ շինարարության ընթացքում աղմուկի մակարդակի արձանագրման նպատակով				
Պատմամշակութային գտածոների հայտնաբերում	- գտածոներ հայտնաբերելու դեպքում դադարեցնել աշխատանքները և այդ մասին հայտնել համապարտասխան մարմիններին	Կապալառու	-	ՀՀ Քաղաքաշինությա ն Կոմիտե	-
Առողջական խնդիրներ, պատահարներ շինարարական հրապարակում	- աշխատանքի անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու կամ դրանցից խուսափելու համար, կկիրառվեն հետևյալ մեղմացնող միջոցառումները. - ապահովել, որ բանվորները և տեղանքի ցանկացած այցելու ապահովված լինի և օգտագործի անձնական պաշտպանիչ արտահագուստ, - ապահովել, որ բանվորները անվտանգության վերապատրաստում անցնեն - ապահովել, որ շինարարական սարքավորումները ստուգված և լիցենզավորված լինեն, - ապահովել, որ շինարարական տեխնիկան օգտագործվի խստորեն հետևելով շահագործման հրահանգներին, - ունենալ առաջին օգնության բժշկական փաթեթներ և հակահրդեհային սարքավորումներ, - աշխատանքային ժամերից դուրս արգելել գործունեությունը տեղանքում,	Կապալառու	-	ՀՀ Քաղաքաշինությա ն Կոմիտե	-

	- Վերապատրաստել էլեկտրական աշխատանքներ իրականացնող անձնագմը				
Արտակարգ իրավիճակներ	Գործունեության իրականացման ընթացքում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը մեղմելու և դրանց առաջացումը կանխարգելելու նպատակով նախատեսվում է. - պահպանել հակահրդեհային նորմերը, նախատեսվող գործունեության վայրն ապահովել հրդեհաշիջման վահանակով, հակահրդեհային կրակմարիչներով, - մթնոլորտային տեղումների, քամու ուժեղացման և այլ վտանգավոր երևույթների ժամանակ շինարարական աշխատանքները դադարեցվելու են, - շինարարական նյութերը տեղափոխվելու են շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար:	Կապալառու	Գործունեության ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության և Կոմիտե	-
Սոցիալական	Շինարարության փուլում բացվելու է նոր աշխատատեղեր՝ մոտ 30 մարդու համար:	Կապալառու	Գործունեության ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության և Կոմիտե	-
Բարեկարգում և կանաչապատում	Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո տարածքը մաքրել ավելորդ թափոններից և բերել հնարավորինս պատշաճ տեսքի: -շինարարական սարքավորումներն ապամոնտաժել և հեռացնել տարածքից, -կատարել գործունեության ենթակա տարածքի հարթեցման, բարեկարգման աշխատանքներ: - տարածքի կանաչապատումը իրականացնել ՀՀ օրենսդրական պահանջներին համապատասխան և	Կապալառու	Գործունեության ընթացքում	ՀՀ Քաղաքաշինության և Կոմիտե	

	ապահովել ոռոգման համակարգ				
ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈԻԼ					
Օդային ավազան	Շահագործման փուլում օդային ավազանի վրա ազդեցություններ չեն նախատեսվում:	-	-	-	-
Զրային ռեսուրսներ	Շահագործման փուլում հասանելի կլինի աշխատող ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգ Այս փուլում ջրային ռեսուրսների վրա որևէ ազդեցություն չի նախատեսվում	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-
Թափոնների կառավարում	-կենցաղային աղբը հավաքվել պոլիէթիլենային պարկերի մեջ և տեղափոխել աղբավայր՝ համայնքապետարանի համաձայնությամբ,	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-
Արտակարգ Իրավիճակներ	-կետոնորնը ապահովվելու է հրդեհաշիջման միջոցներով, տեսահսկման տեսախցիկներով, ազդանշանային համակարգերով, անվտանգության նշաններով և առաջին բուժօգնության անհրաժեշտության դեղարկղիկով, - պարբերաբար ստուգել աղետների հակազդելու համակարգերի աշխատունակությունը, - տեխնածին վթարների, աղետների առաջացման դեպքում կիրառել միջոցառումներ՝ ուղղված մարդու առողջության և անվտանգության պահպանմանը, վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարահանմանը: - տարերային աղետների (քամու ուժգնացում, փոթորիկ, մրրիկ, երկրաշարժ, սողանք) և վթարների դեպքում անջատել էլեկտրասնուցման, էլեկտրահաղոր-	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-

	դակցության սարքերը, ապահովել վտանգավոր տարածքից մարդկանց տարահանումը:				
Աղմուկ և թրթռում	Շահագործման փուլում որոշակիորեն կավելանա աղմուկի մակարդակը, մասնատրապես ցերեկային ժամերին, ինչը սակայն բացասաբար չի անդրադառնա հարակից բնակավայրի բնականոն կյանքի վրա:	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-
Սոցիալական	-բացառել գործունեության տարածքից դուրս այլ տարածքների օգտագործումը, -աշխատանքները կազմակերպել ցերեկային ժամերին, նվազագույնի են հասցնել ճանապարհների խցանումներ առաջացնող գործողություններն՝ ընդհանուր երթևեկության խոչընդոտումը և հասարակական անվտանգությունն ապահովելու նպատակով, - կարգավորել մեքենաների երթերի հաճախականությունը՝ ճանապարհների ծանրաբեռնվածությունից խուսափելու նպատակով: Շահագործման փուլում ընդգրկվելու են համապատասխան աշխատողներ՝ մոնիթորինգ	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-

	իրականացնելու նպատակով՝ հերթափոխային գրաֆիկով				
Բարեկարգում և կանաչապատում	-բացառել նախատեսված նախագծից դուրս կառուցապատման այլ աշխատանքները, լանդշաֆտային այլ փոփոխությունները, -հնարավորինս պահպանել ռելիեֆի բնական ձևերը, բնահողի բնական վիճակի պահպանման պահանջները, նվազագույնի հասցնել ռելիեֆի խախտմանը, կանաչ տարածքների վնասմանն, աղտոտմանն ուղղված գործողությունները, -գործունեության տարածքը մաքրել թափոններից, վերականգնել լանդշաֆտը,	«Աշտարակի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ	Գործունեության ընթացքում	-	-

<u>Աշտարակի տարկման միջոցառումներ</u>						
<i>Որ պարամետրը պետք է մոնիթորինգի ենթարկվի</i>	<i>Ինչու պետք է այդ պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի</i>	<i>Որտեղ պետք է պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի</i>	<i>Երբ կամ ինչ հաճախականությամբ պարամետրը պետք է մոնիթորինգի ենթարկվի</i>	<i>Ինչպես պետք է պարամետրը մոնիթորինգի ենթարկվի</i>	<i>Մոնիթորինգի արժեքը</i>	<i>Ով է պատասխանա- տու մոնիթորինգի համար</i>
Պատմական և մշակութային արժեքներ	Պատմական և մշակութային հուշարձաններին վնաս հասցնելուց խուսափելու համար	Աշտարակի բժշկական կենտրոն	Նախքան շինարարական աշխատանքները	Գրառումների ուսումնասիրում	Ներառված է նախագծման գնի մեջ	ԿԿ, ԻԳ, Խորհրդատու,
Շինարարական նյութերի որակը	Հավաստիանալ շինարարական նյութերի հուսալիության և մարդկանց առողջության համար դրանց անվտանգ լինելու մեջ	Մատակարարի գրասենյակում կամ պահեստում	Մատակարարման պայմանագրի ուսումնասիրման ընթացքում	Փաստաթղթերի ստուգում	Ներառված է շինարարու- թյան գնի մեջ	ՇԿ

Շինարարական նյութերի և թափոնների տեղափոխում	- Սահմանափակել արտանետումներից հողի և օդի աղտոտումը, - Սահմանափակել վիբրացիայի և աղմուկի հետևանքով հանրությանը հասցվող անհանգստությունը, - Նվազեցնել երթևեկության խափանումը Կանխել հողի, մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի աղտոտումը Խուսափել շինհրապարակում աղբի և շինարարական նյութերի մնացորդների հետևանքով հնարավոր պատահարներից Շինհրապարակում և դրա շրջակայքում էսթետիկական տեսքի պահպանման համար	-Շինհրապարակ - Շինարարական նյութերի և թափոնների տեղափոխման ճանապարհները	Չնախատեսված ստուգումներ աշխատանքային ժամերին եւ դրանից դուրս	Շարժման ուղղությամբ շինարարական օբյեկտի հարևան ճանապարհների գնում	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ
Շինտեխնիկայի տեղաշարժ	- Խուսափել սարքավորումների շահագործման ընթացքում յուղերով հողի և ջրի աղտոտումից	Շինարարական ճամբար և ժամանակավոր հրապարակներ	Սարքավորումների շահագործման ընթացքում	Գործունեության ստուգում	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ

Հողի էրոզիա	Էրոզիայի երևույթները կանխելու նպատակով	Ջրային հոսքերի ափամերձ տարածքներ և նյութերի պահեստավորման տեղամաս	Ամեն շաբաթ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Էրոզիայի կանխ-ման միջոցառում-ների և դրանց արդյունավետու-թյան ուսումնասի-րություն	Ներառված է շինարարու- թյան գնի մեջ	ՇԿ
Հողի աղտոտում	Հողի աղտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրապարակ- ներում, ներառյալ շինճամբարը, մոտեցման ճանապարհները,	Ամեն շաբաթ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսում- նասիրություն	Ներառված է շինարարու- թյան գնի մեջ	ՇԿ
	Հողի աղտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Ավտոկայանա- տեղեր, մոտեցման ճանապարհներ,	Ամսեկան, շահագործման ընթացքում	Վիզուալ ուսում- նասիրություն	Ներառված է շահագործ- ման գնի մեջ	ՇԿ
Օդի որակ փոշի	Օդի աղտոտումը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրա- պարակներում, ներառյալ մոտեցման ճանապարհները,	Ամեն օր, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսում- նասիրություն	Ներառված է շահագործ- ման գնի մեջ	ՇԿ
Աղմուկ	Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրա- պարակներում, ներառյալ շին- ճամբարը, մոտեցման ճանապարհները,	Ամեն շաբաթ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Աղմկաչափ	80 ԱՄՆ դոլար	ՇԿ
	Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով	Ավտոկայանա- տեղեր, մոտեցման ճանապարհներ,	Շաբաթական	Աղմկաչափ	80 ԱՄՆ դոլար	ՄԿ

Երթևեկության անվտանգու- թյուն	Երթևեկության անվտանգությունն ապահովելու համար	ՇԿ կողմից օգտագործվող բոլոր ընդհանուր ճանապարհները	Ամեն օր, շինարարական աշխատանքների ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրու- թյուն	Ներառված է շինարարությ ան գնի մեջ	ՇԿ
Կենցաղային աղբի առաջացում	Կանխել հողի, մակերևութային և ստորգետնյա ջրերի աղտոտումը	Աշտարակի բժշկական կենտրոն	Պարբերաբար, շահագործման ընթացքում	Վիզուալ ուսումնասիրու- թյուն	Ներառված է շահագործման գնի մեջ	ՍԿ
Շինհրապա- րակի ռեկուլտիվա- ցիա եւ կանա- չապատում	Շինարարության հետևանքով հողածածկի որակի և լանդշաֆտի էսթետիկ տեսքի կորստի նվազեցման նպատակով	Բոլոր շինհրապա- րակներում, ներառյալ շին- ճամբարը, մոտեցման ճանապարհները,	Շինարարության ավարտական ժամանակահատվածո ւմ	Վիզուալ ստուգում	Ներառված է շինարարու- թյան գնի մեջ	ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու,
Աշխատողների առողջություն և անվտան- գություն	Վնասվածքների եւ վթարների հավանականությունը նվազեցնելու նպատակով	Բոլոր շինհրապարակ- ներում	Շինարարական աշխատանքների ամբողջ ընթացքում	Գործունեության գնում, արձանա-գրությունների և հաշվետվություն-ների ստուգում	Ներառված է շինարարու- թյան գնի մեջ	ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու
		Աշտարակի բժշկական կենտրոն	Շահագործման ամբողջ ընթացքում	Տեխնոլոգիական մատյանների ստուգում	Ներառված է շահագործ- ման գնի մեջ	ՍԿ, ԻԳ, Խորհրդատու

Պատրաստվածությունը արտակարգ իրավիճակներին	- Նվազեցնել շինարարության ընթացքում աշխատողների անվտանգության ռիսկերը	Բոլոր շինհրապարակներում Աշտարակի բժշկական կենտրոն	Շինարարության ամբողջ ընթացքում	Պարբերական ստուգումներ	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ, ԻԳ
---	---	--	--------------------------------	------------------------	----------------------------------	--------

Հասարակության իրազեկվածություն	Նվազեցնել շինհրապարակին մոտ գտնվող բնակավայրերի վրա ազդեցության	Տեղական համայնքների գրասենյակներ	Նախքան շինարարական աշխատանքները	Ծանուցման փաստաթղթերի ստուգում Հարցազրույցներ շինհրապարակի մոտ գտնվող բնակավայրերի բնակիչների հետ	Ներառված է շահագործման գնի մեջ	ՆԿ, Խորհրդատու
Հանրային առողջություն և անվտանգություն	Ապահովել բնակիչների համապատասխան նախազգուշացումը	Հիմնական ճանապարհների տեսանելի մասերում, բնակավայրերին մոտ գտնվող տեղամասերի մոտ	Ամսեկան	Նախազգուշական նշանների ստուգում	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ, ԻԳ, Խորհրդատու
Տեղական բնակչության զբաղվածություն	- Մշակել և իրականացնել աշխատողների ընդունման և աշխատավարձերի վճարման անխտրական քաղաքականություն - Շինարարական աշխատանքների համար աշխատողներ ընդունելիս առաջնահերթությունը պետք է տրվի տեղի բնակչությանը	- Տեղական համայնքներ	Պարբերաբար, շինարարության ընթացքում	Հարցազրույցներ	Ներառված է շինարարության գնի մեջ	ՇԿ, Խորհրդատու

Գենդերային ասպեկտներ	Ապահովել աշխատանքային վայրում/ աշխատողների ճամբարում սեռական ոտնձգությունների բացարձակ անհանդու- ժողականություն Ուժեղացնել տարածքային իշխանությունների ներգրավվածությունը գենդերային խնդիրների հարցում (օր.՝ ստանալ բողոքներ կանանց կոմից)	- Բոլոր շինհրապարակները - Տեղական համայնքներ	Ամեն ամիս, շինարարության փուլի ընթացքում Եռամսյակային, շահագործման փուլի ընթացքում	Հարցազրույցներ կանանց հետ - Բողոքների ստուգում	Ներառված է շինարարու- թյան և շահագործ- ման գնի մեջ	ՇԿ, ՍԿ, Խորհրդատու, ԻԳ
Բողոքների լուծման մեխանիզմ	Ապահովել բողոքների լուծման մեխանիզմի իրականացումը և դրա արդյունավետությունը	- Տեղական համայնքներ	Ամսական	- Բողոքների ստուգում - Հարցազրույց աշխատողների հետ - Հարցազրույցներ համայնքների ղեկավարների և բնակիչների հետ	Ներառված է շինարարու- թյան և շահագործման գնի մեջ	ՇԿ, ՍԿ, Խորհրդատու, ԻԳ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏԱՍԱՐ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է «23» Փետրվարի 2018 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում նշառված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒՐՅԵԿՏ (ՆԵՐ)

Աշտարակի թաղական կենտրոն ՓԲԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏԼՎԵԼՈՒ ԿԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆԿԱՆՈՒՄԸ

Այսօր Առաքածոն, համայնք Աշտարակ ք. Գ.Նարեկացու Թիվ 61 հիվանդանոց

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՆ ՀԱՆԴԻՍՑԱՆՑ ՓԱՍՏԱԹՅՈՒՆԸ

Անշարժ գույքի սեփականության (օգտագործման) իրավունքի գրանցման վկայական N 2709230
 , Որակավորման վկայական ունեցող անձի կողմից կազմված բաժանման հատակագիծ

4. ՀՈՂՍՄԱՍԻ ԲԼՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 02-001-0221-0200
 Անվանումի չափը (հա)՝ 0.88255

ESTATE CADASTRE

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լծրեր I

5. ԳԵՆԵՐԱԾՆՈՒՆԵՐԻ ԲԱՆԻՔԱԳՐԵՐԸ

1) Ապաստակալին նշանակությունը՝ Հաստատանական

2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/հ	Կադաստրային ծածկագիրը	Տեսակը	Մակերեսի լարից	Գրանցված իրավունքի տեսակը
1	02-001-0221-0200-001	Կաթսայատուն	256.1 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
2	02-001-0221-0200-002	Ձրավազան	13.9 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
3	02-001-0221-0200-004	Փայտյա տնակ	115.27 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
4	02-001-0221-0200-006	Արխիվ	77.5 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
5	02-001-0221-0200-007	Պահակատուն	6.81 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
6	02-001-0221-0200-008	Պոլիկլինիկա	1015.04 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
7	02-001-0221-0200-009	Տրանսֆորմատոր կայան	44.19 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
8	02-001-0221-0200-010	Հիվանդանոց	3338.76 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
9	02-001-0221-0200-011	Փայտյա տնակ	81.8 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
10	02-001-0221-0200-012	Հիվանդանոց	190.48 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
11	02-001-0221-0200-015	Աարիալ	5.84 ք.մ., 11.68 ի.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
12	02-001-0221-0200-013	Աարիալ	42.42 ք.մ., 63.73 ի.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

0.00999 հա հողամասը հանդիսանում է ընդհանուր օգտագործման հողամաս 02-001-0221-0201 ծածկագրով հողամասի հետ: Առկա են ինքնակամ կառուցված 61.62քմ ընդհանուր մակերեսով շինություններ:

Հողամասի նկատմամբ սեփականության իրավունքը փոխանցված է ՀՀ հողային օրենսգրքի 64-րդ հոդվածի ուսման ապավանջով՝ զույգի հետագա օտարման գործարքներից ծագող ռապորտների պետական գրանցումը կլրատարվի կճարման պահին գործող հողամասի

Գրանցումը հրապարակվելու պաշտոնառաջ անձի անունը, ազգանունը՝ Սթեյ Բակլայան
գրանցումը պաշտոնը՝ Մարզերի միավորված ստորաբաժանման անշարժ գույքի մեզիստր

4.5.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Յ՝ ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐԱՄԱՂԻՎԱԾ
ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՂԻՐԱՆՔ

PM72-B10P-ZF56-7232

Ցանկացող վաճառատնային անձը կարող է օգտագործել ինքնուրույն կամ միջնորդությամբ հարկային հաշիվը՝ <https://www.gov.am> կայքում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶ
ԱՇՏԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ
ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՂԻՐԱՆՔ)

N ՆԹ-3693-25 20.05.2025թ.

Ձև N 1-2

Օրյնկտ Կառուցում, Բժշկական կենտրոն,

(օրյնկտի մակերեսը, կառուցում, վերակառուցում, բաժանման վերանայում, գործարկման կառուցման փուլի ծախսեր)

ընդհանուր մակերես՝ 6600 ք.մ.

(մակերեսը բնութագրող հարկային տվյալներ)

ռիսկայնության աստիճանը՝ IV նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:

(ռիսկայնության աստիճանը (կառուցողական) նախագծման փուլից և այլն)

Գտնվելու վայրը՝ Մարզ՝ Արագածոտն, համայնք՝ Աշտարակ Աշտարակ ք. Գ. Նարեկացու փողոց թիվ 61
հիվանդանոց, 02-001-0221-0200

(վայրը, համայնքի, փողոցի անվանումները, ընդհանուր հարկային ծախսեր)

Կառուցապատող Աշտարակի բժշկական կենտրոն ՓԲԸ / 05002894 /

(գրաքննարկման անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆինանսական անվանումը, ազգանունը, բնակության վայրը, ընտանիքի անունը, փոխանցման հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը՝ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒԹՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԻ ԻՐԱՎՈՒՄԵՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ
ՎԿԱՅԱԿԱՆ՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Աշտարակի բժշկական կենտրոն ՓԲԸ 23022018-02-0029

(կառուցապատման հաստատված չէ տեղադրության աստիճանը կարող է իրականացվել միայնակ կամ խմբակային կառուցման համարժեք անհատներով)

(փաստաթղթեր)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը մինչև 20.05.2027թ.

(N 1 հավելյալի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է

Հասարակական կառուցապատման, բնակավայրերի

(հողամասի դիրքը ցուցաբերվող հողագրում, որտեղ տեղադրվել է գործարկման կառուցումը)

2. (*) Հողամասի չափսերը

0.88255

(հողամասի աստիճանը՝ կողմնապատկերի կառուցման, ընդունելու համար)

3. Հողամասի առկա վիճակը

Խոնավ, բնակավայր, շենքերի մասին չունի տեղեկություն, (պատկերում, կառուցումներ, կառուցվածքներ, շինարարական կտրվածք և այլն) կառուցապատման, բարեկարգման և այլն)

4. (*) Տրանսպորտային պայմանները

Գ.Նարեկացու փողոց

(Հասանելիությունը տրանսպորտային միջոցներով տեղադրմանը և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

(նախագծային հղումներով նաև կից տեղեկություններով անհատական ընթացակարգավորման, այդ թվում՝ ստորգրված)

6. (*) Կից հողամասեր

(կից հողատիրոջ հետևանքով անհատական ընթացակարգավորման, այդ թվում՝ ստորգրված)

12.1 (*) ջրամատակարարում կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում	Արագածոտն ք. Աշտարակ, Գ.Նարեկացու փողոց Թիվ 61 հիվանդանոցի ջրամատակարարումը հնարավոր է իրականացնել տարածքից մոտ L=20մ հեռավորությամբ անցնող d=160մմ ա/էթ ջրագծից, տրամադրելով միայն խմելու տնտեսական պահանջներին համապատասխան ջրաքանակ de=20մմ պէթ խողովակով, իսկ ջրահեռացման համակարգը բացակայում է: Տեղեկացնում ենք, որ համաձայն ՀԾԿՀ կողմից հաստատված N378-Ն որոշման անհրաժեշտ է օրենքով սահմանված կարգով դիմել «Վեոյիա Զուր» ՓԲԸ՝ տեխնիկական պայման ստանալու: Նշենք նաև, որ վերոնշյալ աշխատանքները պետք է իրականացվեն «Վեոյիա Զուր» ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրված տեխնիկական պայմանի և համաձայնեցված նախագծի համաձայն: Տարածքով «Վեոյիա Զուր» ՓԲԸ-ի կողմից սպասարկվող կոմունիկացիաներ չեն անցնում:	
12.2 (*) Էլեկտրամատակարարում	(Խանձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմաններ)	Առկա են բ/կ-ի կենտրոնի ներքին ցանցի 0.4 կՎ լարման ստորգետնյա էլ. հաղորդալարեր: Միաժամանակ հայտնում են, որ էլ. մատակարարումն հնարավոր է իրականացնել տեղադրելով Նոր ենթակայան:
12.3. (*) գազամատակարարում	(Խանձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմաններ)	Համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանի
12.4. (*) Էլեկտրոնային հաղորդակցություն մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը	(Խանձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմաններ)	
12.5. թույլ հոսանքներ	(Խանձայն N 1 համայնքի 57-րդ նեոի 2-րդ շնչանետով սահմանված էլանտային տեղանքի)	
12.6. աղբահանություն		Պայմանագրային
13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում		Ռելեֆի նախապատրաստում
14. Բարեկարգում	(Ռելեֆի կազմակերպման, ջրամեղման, ինժեներական աշխատանքային միջոցառումներ)	Նախատեսել
15. Ծինարարական նյութեր	(Երեւուֆուտբոլ, պլանավորման վերաբերյալ պահանջներ, կառուցապատում, ծառատարածական փուլը նեո, ցանկապատում, գոյաղբ և այլն)	Ըստ նախագծի
16. Պաշտպանական կառույցներ	(Զինադրաման կոյուղի եզրագրման առաջադրություններ տեղեկներ, ճակատների բանաձևեր, արտաքին դռներ, պատուհաններ վերաբերյալ)	Նախատեսել ըստ նորմերի
17. Հակահրդեհային պահանջներ	(Ըստակարգ իրավիճակներում մարդանց և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումներ)	Նախատեսել ըստ նորմերի
18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ	(Խանադորդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումներ)	Նախատեսել ըստ նորմերի
19. Ծրեակա միջավայրի պահպանում	(Զրգանա միջավայրը պահպանող ազդեցությունից քայքայելու միջոցառումներ)	Նախատեսել ըստ նորմերի
20. Ծինարարության կազմակերպում		Ծին հրապարակի կազմակերպման նախագիծ
21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը	(Առաջադրություններ շինարարության հետ կապված անալոգիկապատ ազդեցության քայքայման, ծառաբալին տնտեսության և տրանսպորտի անխախտ աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)	մինչև 20.05.2027թ., (Ելվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

Լ Ր Ա Ց ՈՒ Ց Ի Չ Պ Ա Ց Մ Ա Ն Ն Ե Ր Ը

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ	Պետական համալիր փորձաքննություն
23. Միջանկյալ համաձայնեցում	(Հաստատման ժամկետներ, օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ նախագծերը նախապատրաստող իրավաբանական կազմակերպության կողմից)
	(Զրգանա մարմին կամ ժողովրդական ժամկետային օրենսդրությանը նախադրյալի դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ բախման նախագծի նախնական համաձայնեցում, ելվում է նաև, առաջադրանքի փորձիման հնարավորությունը N 1 համայնքի 57-րդ նեոի նախատեսված դեպքում)

